Naciai Žudo, Plėšia Lietuvių Tautą

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.00 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $6.50
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

V

No. 234 LAISVĖS ANTRAŠAS: 427 LORIMER STREET Telefonas STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Šeštadienis, Spalių (October) 4, 1941 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXI. Dienraščio XXIII.

KRISLAI

15-ka Savaičių!
Maskvos Konferencija.
Yra Kas Tokio Slepiama!
Žymūs Veikėjai į LDS.
Rašo **R. MIZARA**

Spalių 5 d. sukaks lygiai 15-ka savaičių, kaip rytų Europoje einas karas, — karas laisvosios žmonijos su barbarišku hitlerizmu-fašizmu.

Mūšiai tebeverda — dideli, baisūs mūšiai, kokių pasaulis nebuvo iki šiol matęs.

Bet Odessos, Leningrado vokiečiai vis nepaėmė. Ir viskas rodo, kad jiems nebus lengva tatai padaryti. Gali būti, kad jie tų miestų ir nepaims.

Maskvos konferencija, kuri užsibaigė pereitą trečiadienį, buvo labai trumpa — faktinai, tik trijų dienų konferencija.

Bet ji turi milžiniškos reikšmės. **Šitoj konferencijoj buvo, faktinai, sujungta trijų milžiniškų kraštų likimas: mūsų krašto, Anglijos ir Sovietų Sąjungos.**

Visi trys kraštai turi vieną **bendrą priešą — nacizmą,** taigi visų trijų kraštų atstovai, savo vyriausybių vardu, pasiryžo sutelkti savo jėgas tam priešui nugalėti.

Konferencija išreiškė viltį, kad po galutino nacių tyronijos sunaikinimo, **Jungtinės Valstijos, Anglija ir Sovietų Sąjunga pajėgs įsteigti taiką, kurioje viso pasaulio žmonės galės gyventi saugiai, laisvai ir išteklingai.**

Karas gali tęstis dar 15-ką savaičių, jis gali tęstis dar 15-ką mėnesių; jis gali tęstis dar keletą metų, bet pasekmė tebus viena: hitlerizmas bus sunaikintas, taika bus atsteigta. Visi tie šunyčiai, kurie šiandien unksi už Hitlerį, kurie šmeižia demokratinį pasaulį, nutils, užsičiaups!

Ponas Bagočius rašo "Tėvynėje:"

"Aš gavau keletą laiškų, kuriuose klausia manęs: 'Ar kartais mes ką neslepiame?' Atsakau: SLA reikalai yra atvira knyga ir nėra ko slėpti..."

Šitaip rašydamas, p. Bagočius rašo netiesą. **Nuo SLA narių yra slepiamas raportas, kurį prieš keletą mėnesių SLA centre padarė dešimties valstijų valdininkai - revizijonieriai.**

Kas bus tuomet, p. Bagočiau, kai atsiras koks nors drąsuolis, kuris tą raportą įsigys, ir iškels aikštėn "kai kuriuos dalykus?" Ar tuomet ponui SLA prezidentui bus gražu? Argi tai nebus "fe!"?

Paimkim Lietuvių Darbininkų Susivienijimą. Neseniai Niūjorko valstijos draudimo departmento atstovai patikrino jo knygas ir visus reikalus.

Ką tuomet darė LDS Centras?

Jis tuojau nutarė paskelbti nariams visą draudimo departmento atstovų raportą. **Paskelbti per LDS organą "Tiesą."** Tegu nariai žino, ką rado vyriausybės atstovai jų Susivienijimo centre.

SLA Centre, kaip Bagočius sako, net dešimties valstijų atstovai-revizoriai darė reviziją. Jie taipgi pagamino raportą. Bet SLA nariai **nežino,** kas yra tame raporte. SLA Centras tąjį raportą **slepia.** Užuot talpinti "Tėvynėn" valdžios atstovų raportą, redakcija talpina jon hitlerišką propagandą.

Štai, ko susilaukė SLA!

Lietuvių Darbininkų Susivie-

(Tąsa ant 5-to pusl.)

Specialė Bevielinė Telegrama "Laisvei" nuo Savo Korespondento Jono Marcinkevičiaus, Žymaus Lietuvos Rašytojo

NACIAI ŠIMTAIS ŠAUDO NE TIK LIETUVOS VYRUS, BET MOTERIS IR VAIKUS; SUNAIKINO DAUGĮ MIESTŲ, MIESTELIŲ IR KAIMŲ

PIRMIEJI HITLERIEČIŲ ŽINGSNIAI LIETUVOJE

MASKVA, Spal. 2. — Ar yra kur lietuvis, kuris nebūtų dainavęs apie Birutę ir kuris, matęs tą gražiąją vietą Palangą, nebūtų jos sužavėtas? Mums gi, ypatingai Tarybiniu laiku, ji buvo tikroji prieglauda poilsiui, mūsų tautinės poezijos įsikūnijimas.

NACIAI TUOJ BOMBARDAVO PALANGĄ IR ŽUDĖ IŠVEŽAMUS IŠ JOS VAIKUS

Pačią pirmąją dieną, kai Vokietija nevidoniškai užpuolė Sovietų Sąjungą, fašistai bombardavo Palangą. Tuo laiku ši vieta buvo pilna daugiausiai kūdikių, mokyklų vaikų ir jų motinų. Žmonės bėgo iš šio beginklio miestelio, kur kas galėjo. Vaikai buvo sukrauti į motorinius sunkvežimius ir išvežti nuo fašistinių siaubūnų taip greit, kaip tik galima. Bet vienas bombinis fašistų orlaivis, smigdamas beveik iki pat žemės, paleido bombą į vieną iš tų sunkvežimių. Vairuotojas buvo užmuštas, taip pat ir dauguma vaikų. Jau niekados daugiau jie negirdės bangų teškenimo į jūros krantą nei savo motinų mylimųjų balsų.

Kai tik pirmieji priešo žvalgai įžengė į miestelį, jie tuojau pradėjo viską plėšt iš namų, kurie dar buvo išlikę nuo bombų. Viena moteris, kuriai pavyko pabėgt iš to pragaro, bet kurios vardo mes negalime minėti, — nes teroras siaučia užimtoje Lietuvoje, — apsakė man štai kokius įvykius:

IŠPLĖŠĖ PASKUTINĮ KĄSNĮ KŪDIKIŲ MAISTO; NUŠOVĖ KŪDIKIO MOTINĄ, MOKYTOJĄ

"Po kelių baisių bombardavimų iš oro, kada jau nebuvo vokiečių orlaivių matyt padangėse, mes kelios moterys susirinkome vienintėlėje virtuvėje, dar tebestovinčioje mūsų apskrityje; susirinkome pagamint kiek valgio savo kūdikiams. Netrukus, ima ir įsiveržia trys ginkluoti hitlerininkai: 'Kur yra vyrai? Ar nėra čia bolševikų?' jie suriko. Kaip kokie alkani gyvuliai, jie puolėsi jieškot sau grobio kiekviename užkampyje ir plyšyje, ir išsinešė viską, kas turėjo nors mažiausios vertės. Vienas jų pastebėjo šliūbinį žiedą ant mano piršto ir nuplėšė jį, ko tik nenutraukdamas ir mano piršto su žiedu. Kitas pasigriebė kiaušinius, kurie buvo išvirti vaikams. Kada jis įsimetė paskutinį kiaušinį į savo krepšį, vietinės mokyklos mokytoja sušuko: 'Palikite bent vieną kiaušinį mano kūdikiui!' Fašistas čia jau užmušė ją. Klykė persigandę kūdikiai. Mes moterys apsvaigome nuo pasibaisėjimo. Mes negalėjome tikėti, kad tie asmenys būtų žmogiškos esybės."

HITLERIEČIAI IŠ KULKASVAIDŽIŲ ŠAUDĖ VAIKUS VASAROJIMO STOVYKLOJE

Arti Palangos buvo vaikų pionierių vasarojimo stovykla, kurioje buvo apie šimtą vaikų. Fašistų tankai visu smarkumu metėsi stačiai į vaikų vasarvietę, paleido pragarišką ugnį iš kulkasvaidžių. Vaikai išbėgiojo į visas puses, kaip jaunučiai paukštukai nuo vanago, bet mažiau negu pusė jų ištrūko nuo mirties nasrų. Kai kuriuos sutrėškė plieniniai, krumpliuoti tankų ratų diržai, o kitus nuskynė fašistų kulkos. Čia prošvaistėje dailaus pušyno hitleriški gengsteriai paliko amžiną paminklą begėdiškam ir besmageniškam savo žvėriškumui.

FAŠISTAI SUNAIKINO ZARASUS, VILKAVIŠKĮ, MARIJAMPOLĘ, SUV. KALVARIJĄ, TAURAGĘ, KIBARTUS IR KT. MIESTUS, MIESTELIUS IR KAIMUS

Nedaug kas beliko iš Lietuvos miestų, miestelių ir kaimų. Zarasai, Prienai, Vilkaviškis, Marijampolė, Sasnava, Aldutiškis, Suvalkų Kalvarija, Tauragė ir Kibartai išgriauti iki žemės; Vilniaus bažnyčios ir meno paminklai žiauriai sužaloti; gaisrai naikino Šiaulius ir Kauno priemiesčius; daugelis miestelių ir kaimų liko paversti krūvomis pelenų.

O kiek žmonių krito kaipo aukos tų fašistų baisenybių! Keliai ir miškai nukloti lavonais mažų vaikų ir jų motinų. Vien tik prisiminus tatai, baisenybės siaubas supurto visą žmogaus esybę! Kur tik fašistai praėjo, visur jie paliko mirties ir sunaikinimo pėdsakus.

VOKIEČIŲ LAKŪNAI NUŠOVĖ MOTINĄ, BĖGANČIĄ SU KŪDIKIAIS ANT RANKŲ PER LAUKĄ

Arti Švenčionių, anapus Vilniaus, atsitiko sekamas įvykis:

Anksti rytą pasigirdo zvimbiantis riaumojimas trijų fašistinių lėktuvų. Lėktuvai skrido žemyn, žemyn. Gyventojai išbėgiojo, kur kas galėjo, bet viena moteris, kurios sterblėje miegojo du mažyčiai kūdikiai, berniukas ir mergaitė, jinai nebėgo. Jos veide buvo matyt ženklai visiško sunykimo ir išsisėmimo. Kaip kiti sakė, ji buvo pėsčia atėjus 120 kilometrų su šiais dviem kūdikiais ant rankų.

Ką jūs manote? Tie orlaiviai skraidė aplinkui ir mėtė bombas ant valstiečių grįčių ir į jų sodus. Sutelkdama paskutinę unciją savo jėgų, moteris pasigriebė abudu savo kūdikius ir bėgo skersai lauko. Fašistiniai žvėrys paleido papliaupą kulkų iš orlaivinių kulkasvaidžių. Motina ir berniukas krito negyvi. Mažytė mergaitė išplėstomis, nejudančiomis akimis žiūri į lavonus ir stebisi. Paskui jinai metasi ant motinos lavono ir garsiai rauda. Atrodo, kad ji-

(Tąsa ant penkto puslapio)

Hitleriečiai Nužudė 1,000 Žmonių Užimtuose Kraštuose

Naciai Daugiausia Jų Sušaudė už Ardymą Gelžkelių ir Karinių Traukinių

Vienu Pradėjimu Nužudė 139 Jugoslavus

Berlin, spal. 3. — Oficialės nacių skaitlinės parodo, kad nuo karo pradžios tarp Vokietijos ir Sovietų, jie nužudė jau beveik tūkstantį žmonių kratuose, užimtuose vokiečių. Daugiausia sušaudyta bei pakarta čechų, lenkų, jugoslavų ir francūzų už tai, kad jie ardė geležinkelius ir sprogdino traukinius, gabenančius naciam ginklus ir amuniciją į karo frontą prieš Sovietų Sąjungą.

Dabar hitleriečiai sustatė eilėn 139 jugoslavus ir vienu pradėjimu juos sušaudė.

(Tąsa ant 5-to pusl.)

NACIAI, SAKO, PRADĖJĘ NAUJUS MILŽINIŠKUS ŽYGIUS PRIEŠ SOVIETUS

Berlin, spal. 3. — Hitleris savo radijo kalboj pareiškė, kad vokiečiai jau "48 valandos kai pradėjo naujus milžiniškus veiksmus, kurie," girdi, "padės sudaužyt priešą rytiniame fronte."

FAŠISTAI IŠSPROGDINO 6 SYNAGOGAS

Paryžius.—Fašistiniai teroristai bombomis išsprogdino šešias žydų bažnyčias. Eksplozijos sužeidė du žmones.

Naciai Sakosi Pažengę Linkui Doneco; Pripažįsta Sov. Atakas

Berlin, spal. 3.—Nacių žinių agentūra pripažįsta, jog Sovietų kariuomenė varo smarkią ofensyvą Odesos ir Leningrado frontuose, bet sako, kad vokiečiai, grumdamiesi linkui pramoniškos Doneco srities, Ukrainoje, pasiekę vieną svarbų geležinkelių mazgą.

Anot nacių, tai jie ugnim iš didžiųjų kanuolių padegę įvairius fabrikus Leningra-

(Tąsa ant 5-to pusl.)

Žada Visom Jėgom Darbuotis "Laisvės" Vajui J. Shapran, J. Lukoševičius, P. Bokas, J. Ramanauskas, Binghamtonietės

Philadelphia iš pat karto rimtai ima "Laisvės" vajaus reikalą. **J. Shapran** rašo, kad ji stoja į vajų ir prašo prisiųsti visą vajaus medžiagą. **J. Lukoševičius** taipgi sako stosiąs į vajų ir prašo suteikti visą vajaus medžiagą.

P. Bokas iš Waterbury, Conn., praneša, kad jau prisirengęs vajui ir darbuosis plačiu maštabu ne tik Waterburyje, bet ir apylinkėje.

J. Ramanauskas iš Minersville, Pa., rašo, kad jisai stoja į vajų ir žada darbuotis tiek, kiek jo spėkos leis. Nors jis skundžiasi, kad dėl senatvės jau sunku plačiai darbuotis, tačiau žada dėti į darbą visas savo pajėgas.

O. Girnienė, iš Binghamton, N. Y., praneša, kad Moterų Skyrius ALDLD 20-tos kuopos aktyviai veiks, kad pravesti šį vajų sekmingai, ir pati drg. Girnienė laikui leidžiant, darbuosis kiek tik galės.

VAJAUS RODYKLĖ ŠIANDIEN

	Punktai
A. Matulis, Jersey City	94
ALDLD 20 kp. Moterų Skyrius	53
J. Davidonis, Worcester	52
J. Matačiunas, Paterson	50
J. Ramanauskas, Minersville	42
K. Žukauskienė, Newark	22
M. Urba, Easton	20
J. Venskevičius, Cambridge	13
P. Buknys, Brooklyn	10

Sovietų Marininkai Atgriebė Strielną Leningrado Fronte

Naciai Nuvyti 30 Mylių Atgal Vienoj Dalyj Leningrado Fronto

Sovietai Atgavo 4 Kaimus-Miestelius

Maskva, spal. 3.—Raudonarmiečiai nuolat, atkakliai puola nacius Leningrado fronte, perbėga per jų apkasus ir priverčia vokiečius trauktis toliau atgal nuo miesto.

Marininkai sovietinio Baltijos Jūros laivyno išsikėlė į pakrantę Suomijos Užlajos, į vakarus nuo Leningrado, išsikasė apkasus ir atakuoja vokiečius į šonus. Sovietiniai marininkai sudaužė baterijas vokiečių pakrantinių kanuolių ir juos pačius nuvijo šalin.

Sovietų pozicijos labai pagerėjo aplink visą Leningradą.

London. — Bevielinis anglų telegrafas praneša, jog

(Tąsa 5-tam puslapyje)

AMERIKOS PASIUNTINYS IŠREIŠKIA AUKŠTĄ PAGARBĄ STALINUI

Maskva. — W. Averell Harriman, galva Amerikos pasiuntinių Maskvoj, viešai pareiškė:

"P-s Stalinas dirba didžiu greitumu; jis labai atviras ir gabus, be to, ir kantrus. Aš stoju už visą, pilną paramą Rusijai."

AMERIKONAI TECHNIKAI PASILIEKA MASKVOJ

Maskva.— Jungtinės Valstijos palieka Sovietuose amerikiečius technikus, specialistus narius Amerikos pasiuntinybės, dalyvavusius Maskvos konferencijoj su Anglijos pasiuntiniais ir Sovietų valdžios nariais. Tie amerikiniai technikai pagelbės Sovietams prižiūrėti karo pabūklus, atsiunčiamus iš Jungtinių Valstijų.

SMŪGIAI VOKIEČIAMS DVIEJUOSE FRONTUOSE

Maskva, spalių 3.—Leningrado ir Smolensko frontuose Sovietai per dieną nukovė bei sužeidė 6,000 nacių, ir vien Smolensko srityje sunaikino 32 nacių tankus.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED By
The Laisve, Inc.
Every day except Sunday
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK
Tel. Stagg 2-3878

President	Jos. Weiss
Secretary Treasurer	J. Gasiunas
Editor	Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.00
United States, six months	$3.25
Brooklyn, N. Y., per year	$6.50
Brooklyn, N. Y., six months	$3.50
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$6.00
Canada and Brazil, six months	$3.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Ponas Laučka Neklauso Kun. Balkūno,--Na, ir Kur Jis Atsidūrė!

Kunigų leidžiamas savaitraštis "Amerika" (laidoje iš spal. 3 d.) pakartoja geštapininko Ancevičiaus melą, būk rašytojas Petras Cvirka, poetas Liūdas Gira ir jo sūnus, Sirijus, sėdį Vilniaus kalėjime ir "mėgina keisti savo kailį." Vadinasi, jie mėginą būti fašistais, tokiais, kaip Ancevičius!

Prieš porą savaičių kun. Jonas Balkūnas įspėjo savo pasekėjus, **kad jie būtų atsargesni su vokiečių apmokamu Ancevičium, su jo pranešimais iš Berlyno.** Bet "Amerikos" redaktorius p. J. Laučka neklausė savo vado ir tiek! Jis ne tik išspausdino Ancevičiaus "žinią", bet nuo savęs prideda apie paminėtuosius tris Lietuvos rašytojus sekamą prismoką:

"Dabar visi šie trys asmenys užverčia įstaigas naujais raštais, kuriais bando prisitaikinti prie naujų aplinkybių. Jie dabar sakosi buvę bolševikų suklaidinti ir norį pasitaisyti." (Mūsų pabraukta.—"L." Red.).

Kaip matome, p. Laučka paauksuoja tą, ką parašė geštapininkas Ancevičius. Ir p. Laučkai rūpi pašmeižti žymiausius lietuvių literatūros piliorius. Ir jam rūpi stoti talkon hitleristams. Žiūrėkit, va, sako, p. Laučka, geštapininkas Ancevičius, Grigaitis ir kiti: štai, koki tie rašytojai. Jie pirmiau buvo tarybininkai, o dabar jau norį prisitaikyti Hitleriui!...

Mes jau vakar rašėmę ir dabar pakartojame: **Petras Cvirka yra ne Lukiškių kalėjime, kaip rašo geštapininkas Ancevičius ir p. Laučka, Petras Cvirka yra Sovietų Sąjungoje, laisvas ir laisvai darbuojasi su visais padoriais žmonėmis, kad juo greičiau Hitleris ir jo bestijiškos jėgos būtų nugalėtos!**

Gal būt neužilgo mes išgirsime iš Petro Cvirkos daugiau ir svarbesnių žinių apie padėtį Lietuvoje, nes jis ją žino, nes jis iš Lietuvos išvyko birželio mėnesį.

Bet kur tuomet akis dės pp. Grigaičiai ir Laučkos, šmeižikai jauno ir gabaus lietuvių rašytojo?

Kaip negerai p. Laučka padarė, kai jis nepaklausė savo vado, kun. J. Balkūno!

"Sunaikinti Sovietų Orlaiviai" Fronte Ima Viršų

Kaip Vokietijos fašistų žinios iš karo fronto yra melagingos, tą geriausiai paliūdija jų prasimanymai, kad jie "sunaikino Sovietų orlaivius." Pirmą karo savaitę prieš Sovietus fašistai paskelbė, kad jie "sunaikino Sovietų orlaivius," kad "armija sumušta, tik likučius naciai gaudo."

Baigiasi **penkiolika** karo savaitė. Kiek daug kartų Sovietų orlaiviai po to degino Berlyno karo įmones, Finliandijos ir Rumunijos sostines, ir žibalo šaltinius! Kaip kasdien Sovietų lakūnai daug nukauna oro mūšiuose fašistų orlaivių! Amerikos korespondentai apsilankę Smolensko fronte visam pasauliui pranešė, kad Sovietai ima viršų ore, artilerijoj ir pėstininkų veiksmuose.

Dabar penkioliktą karo savaitę, spalių 2 dieną, ir iš Berlyno pripažįsta, kad Sovietų orlaiviai tūluose fronto punktuose jau ima viršų ant nacių orlaivių. Kokis tai smūgis patiems Hitlerio melagiams ir jų pakalikams!

Tą pat dieną iš Romos "New York Times" gavo pranešimą, kad ten grįžo Roberto Farinacci fašistų karo specialistas iš Vokietijos, kuris buvo ir Sovietų karo fronte. Farinacci tvirtina, kad Sovietų Sąjunga karo pradžioj turėjus tarpe 35,000 ir 40,000 tankų ir per 35,000 karo orlaivių. Jis sako, kad jeigu Vokietija ir sunaikino 12,000 Sovietų orlaivių ir 7,000 tankų, tai vis vien dar Sovietai **turi 23,000 karo orlaivių ir apie 33,000 tankų.** "Dėkavokime mes Dievui", —sako tas fašistas, kad visas fašistinis pasaulis kariauna prieš Sovietus.

Gal fašisto Farinacci skaitlinės yra perdėtos, kaip ir fašistų skaitlinės Sovietų nuostolių. Bet mums žinomas yra vienas faktas, kad Raudonoji Armija, Orlaivynas ir bendros Sovietų jėgos kasdien vis stiprėja, kad Sovietų Sąjunga, Anglija ir Amerika bendromis pastangomis sunaikins fašistų gaujas ir išlaisvins pasaulį nuo bestijų vergijos.

Dreba Rumunijos Tironai

Iš Turkijos atėjo žinių, kad Rumunijos tironiška fašistų valdžia dreba beartėjant žiemai. Šalis visai nualinta, neturi anglių, maisto, medžių. Rumunijos armija panešė taip baisius nuostolius kare prieš mechanizuotą Sovietų armiją, kad generolas Antonescu pašaukė prie ginklo visus vyrus iki 50 metų amžiaus.

Rumunijos armija buvo prastai ginkluota ir lavinta. Gi Vokietijos fašistai ją grūdo prieš gerai išlavintas ir ginkluotas Raudonosios Armijos jėgas. Rumunijai ir Vokietijai pavyko užimti tam tikrus plotus, bet Rumunija už juos užmokėjo baisiai brangiai. Yra davinių, kad Rumunija jau neteko trijų ketvirtalių savo armijos ir neturi jėgų paėmimui Odesos.

Tuo kartu Rumunijoj ir užimtuose plotuose auga vis didesnis žmonių judėjimas prieš fašistus. Černovicų mieste tik šiomis dienomis sušaudyta daug žmonių ir jų tarpe rumunų oficierius.

Komunistų Propaganda Vokietijoj

Iš Švedijos pasaulį pasiekia žinios, kurios praleidžiamos Vokietijos fašistų. Švedija nors ir neužimta Vokietijos fašistų, bet ji apsupta ir neturi jėgų pasipriešinti fašistų valiai. Vokietijos fašistai nuolatos per Švediją veža savo armijos dalis į Norvegiją ir Finliandiją. Jie per ją pristato ginklus, amuniciją ir kitas karo reikmenis. Švedijos karo fabrikai dirba fašistų karo mašinai. Švedijoj pilna nacių šnipų ir penktos kolumnos žmonių, kurie iš ten siunčia į pasaulį visokias sufabrikuotas fašistines žinias.

Bet Švedijoj išeina laikraščiai, kurie greta fašistų propagandinių žinių įdeda ir naciams nepageidaujamų žinių. "Dagens Nyheter" laikraščio korespondentas grįžo iš Berlyno ir jis pasakoja, kad Vokietijoj smarkiai pasklido komunistų propaganda, nuo tada, kada fašistai užpuolė Sovietų Sąjungą. Tos propagandos pasekmėj žymiai sumažėjo Vokietijoj fabrikų ir dirbtuvių gamyba, ypatingai karo industrijoj. Korespondentas tų žinių negalėjo iš Berlyno pasiųsti, nes Vokietijos fašistai nepraleido jų.

Daugiau Pagalbos Sovietams

Tik ką grįžo iš Anglijos į Washingtoną jos ambasadorius Halifax. Jis sako, kad Anglijos ir Jungtinių Valstijų pirmoji pareiga yra kovoj prieš fašizmą, tai kuo daugiau aprūpinti Sovietų Sąjungą karo reikmenimis. Jei toji pagalba bus laiku ir dideliu kiekiu suteikta, tai nėra abejonės, kad Hitlerio karo mašina užklimps Sovietų žemėj ir galų gale suluš.

Jis pasakoja, kad Anglija neturi užtektinai žmonių, kad ji sekmingai galėtų iškelti armiją į Europą prieš fašistų jėgas. Anglijos karo orlaivių bombardavimai Vokietijoj yra savo rūšies diversinė pagalba Sovietams, bet ji nėra žymi.

Sovietų Sąjunga turi užtektinai žmonių. Jos žmonės yra pasiryžę sunaikinti fašistų gaujas. Sovietai priversti atitraukti milionus ir net dešimtis milionų nuo industrijos darbų, kad juos pastatyti prie ginklo. Todėl, Amerikos ir Anglijos industrijos pareiga aprūpinti Sovietus karo reikmenimis.

Pranas Ancevičius: Melagis Nacių Agentas

STRAIPSNIS ANTRAS

"Bolševikų propagandos aktyvistai, Liūdas Gira su sūnumi ir Petras Cvirka, pagarsėjęs savo romanu 'Frank Kruk' Amerikos lietuvių išdergimu ir lietuvių kultūros niekinimu, sėdi Vilniaus Lukiškių kalėjime ir mėgina keisti kailį."

Šitaip rašė Berlyne sėdįs Hitlerio agentas dr. P. Ancevičius "Naujienų" numeryj iš rugsėjo 13 d.

Skaitytojas pastebės, kad šiame savo rašte geštapininkas Ancevičius, padedamas "Naujienų", pasimojo išdergti Petrą Cvirką, žymiausį šių dienų lietuvių rašytoją. Jis apšaukė Cvirką "dergėju lietuvių kultūros." Bet kiekvienas žino, kad Petras Cvirka niekur lietuvių kultūros neišdergė. Cvirkos romanas, "Žemė Maitintoja," tapo išverstas į daugelį kitų kalbų: latvių, rusų, ukrainiečių, lenkų ir gera tos knygos dalis buvo išversta anglų kalbon ir tilpo žurnaluose. Cvirkos trumpos novelės — pažiba pasaulinėje literatūroje. Tą jam pripažino visi žymesnieji ir ko nors verti lietuvių literatūros kritikai.

Jeigu Cvirka ką nors "išdergė", tai jis išdergė tokią lietuvių "kultūrą," kokią atstovauja Pr. Ancevičius su "Naujienomis" — hitlerinę "kultūrą", nacinę "kultūrą", paremtą žvėriškumu ir žmonių žudymu.

Geštapininko Ancevičiaus pasakymas, kad žymiausias lietuvių poetas Liūdas Gira ir žymiausias novelistas — Petras Cvirka—sėdi Lukiškių kalėjime (nepasakė už ką) ir **"mėgina keisti kailį"**, irgi reiškia bandymą tuos žmones apšmeižti. "Mėgina keisti kailį", reiškia, jie bandą patapti tokiais, kaip Ancevičius,—jie bandą prisitaikyti prie nacių, jie bandą būti naciais-fašistais. Ir netiesioginiai tai reiškia, kad, va, jūs, kurie gerbiate tuos rašytojus, taipgi mėginkite keisti savo kailį ir būti hitlerininkais žvėrimis, melagiais, tokiais, kaip Goebbelsas, kaip Hitleris, kaip Ancevičius, kaip visi kiti lietuviški budeliai, kurie padeda Hitleriui smaugti lietuvių tautą.

Bet Cvirka Kailio Nemėgina Keisti!

Bet, štai, turime ant rankų Petro Cvirkos radiogramą. Ji išsiųsta iš Sovietų Sąjungos rugsėjo 30 d. **Petras Cvirka gyvena Sovietų Sąjungoje.** Ten gyvena ir daugiau Lietuvos rašytojų. Taigi, Cvirka kailio nemėgina keisti, kaip sakė geštapininkas Ancevičius. Cvirka yra ne kalėjime, bet Sov. Sąjungoje.

Vadinasi, Ancevičiaus paleista "antis" buvo grynas melas, kurį "Naujienos" išspausdino ir stojo Ancevičiui talkon: parašė ilgą editorialą, išbjauriojantį žymiausį lietuvių rašytoją, —išbjauriojantį labiau, kaip geštapininkas Ancevičius.

Ancevičius — Hitlerio Apmokamas Agentas

Geštapininkas Ancevičius rašo ne tik "Naujienoms," bet ir kunigų leidžiamajam "Draugui" Čikagoje. "Draugas", kaip ir "Naujienos", atstovauja hitlerišką politiką Amerikos lietuviuose. "Draugo" redakcijoje, beje, dirba žmogus, kuris buvo Berlyne hitlerininkų gražiai vaišintas ir paskui orlaiviu išsiųstas į Ameriką! Tai visiškai nenuostabu, kad "Draugas" taip įsikibusiai laikosi už Ancevičiaus skvernų. "Draugo" redakcija netgi pradėjo užginčyti, kad Ancevičius esąs apmokamas Hitlerio agentas. Tik pasiskaitykite:

"Bolševikai dideliu įniršimu puola dr. Praną Ancevičių, darydami jam tokių priekaištų, kurie neturi jokio pagrindo. Jie jau surado, kad Ancevičius yra nacių agentas, kad jis yra Hitlerio apmokamas, ir t. t." ("D-gas" iš rugs. 29 d.)

Čikagos kunigų laikraštis labai nepatenkintas, kad mes skaitome Ancevičių Hitlerio apmokamu agentu. Mums rodosi, "Draugo" redakcijai geriausiai atsakys jos pačios kolega **kunigas Jonas Balkūnas.**

"Dr. Ancevičius, apmokamas vokiečių, negi praneš taip, kas jiems (naciams) **nepatinka?"** ("Amerika" iš rugs. 19 d.).

Teisingai kunigas Jonas Balkūnas pabrėžia, kad Ancevičius yra apmokamas vokiečių. Jis gyvena pas vokiečius-nacius, jis dirba naciams, jų bestijiškai politikai. Jeigu "Draugo" redakcija nematė arba nenorėjo matyti bei suprasti to, ką sakome mes, ką sako kun. Balkūnas, tai čia jau ne mūsų kaltė. Matyt, nacių propaganda taip apdūmė "Draugo" redaktoriams akis ir ausis, kad jie jau nebepajėgia matyt ir suprasti, kas tas do geštapininkas Ancevičius, kuris bendradarbiauja jų laikraščiui. Mes patariame "Draugo" redaktoriams pasiskaityti kun. Jono Balkūno (kuriam niekas negali primesti bolševizmo) straipsnį, tilpusį paminėtame "Amerikos" numeryje. Gal tuomet ir jiems akys prasidarys. Patariame pasiskatyti ypačiai sekamą to straipsnio dalį:

"Tokia (Ancevičiaus) propaganda maitinama mūsų visuomenė. Ar nuostabu, kad ligi šiol niekas mūsiškių griežtai neprotestavo prieš vokiečių paglemžimą nepriklausomo Lietuvos gyvenimo? Kodėl protestuoti, kad viskas atrodo taip tvarkinga, malonu, priimtina.

"Nesiduokim suviliojami. Netikėkim pilnai iš užsienio ateinančiomis žiniomis, iš kur jos bebūtų imamos."

Aišku, kiekvienas protaująs žmogus žino, kad vokiečių apmokamas korespondentas rašys taip, kaip jam įsako Goebbelsas. Ir Ancevičius tąją pareigą, padedamas "Naujienų" ir "Draugo," matyt, atlieka puikiai.

"Tautos Laisvos"

Besirūpindamas plėtimu hitlerizmo Amerikos lietuviuose, Ancevičius naudoja visokias priemones. Jis dažnai meluoja be mažiausio, rodosi, reikalo ir parindo. Vienas geras pavyzdys — Petras Cvirka. Antras "klasiškas" Ancevičiaus melas yra šis:

"Įvairių sričių žymūs vokiečių (skaityk: nacių-fašistų) kultūros darbuotojai eilėje išsamių paskaitų išryškino dabartinį vokiečių tautos kultūrinį gyvenimą ir jo aktualiąsias problemas.

"Vokiečiai, teigė pobūvio vadovas prof. Schulze, nenori kitoms tautoms primesti savo kultūros ir nustelbti jų individualumą. Ji (?—**"L." Red.**) tik siekianti pašalinti iš Europos svetimą įtaką, kuri Europos kontinente gyvenančias tautas protarpiais stumianti į broliudišką karą." ("N-nos" iš rugs. 29 d.).

Kas gi yra čia?! Būtų gerai, kad pp. "Naujienų" ir "Draugo" redaktoriai paiškintų.

Čekoslovakijoj šiomis dienomis yra sušaudyta apie šimtas profesorių, generolų, darbininkų; aukštesnės mokyklos ten uždarytos; kitos persekiojamos.

Lenkijoj mokyklos uždaromos; net bažnytiniams chorams neleidžiama veikti, nes jie esą anti-naciški.

Jugoslavijoj, Belgijoj, Hollandijoj, Francijoj, Norvegijoj geriausi tų tautų sūnūs yra kariami, šaudomi, kitiems galvos kapojamos. Mokyklos persekiojamos. Tautiniai ir kultūriniai

(Tąsa ant 4-to pusl.)

Lietuvių Piliečių Komiteto Žodis į Visuomenę

Pasiremiant visai menkos vertės pasportinio techniškumo sulaužymu, prieš pusę metų tapo nuteistas keturiems metams kalėti Earl Browder, visiems žinomas veikėjas ir kovotojas prieš fašizmą. Apart to, dar jam buvo uždėta finansinė bausmė dviejų tūkstančių dolerių. Visi bešališki visuomenininkai, kurie šitą bylą atsargiai studijavo, padarė išvadą, jog Browder nuteistas ilgiems metams kalėti ne už tą pasportinį dalyką, bet už jo politines pažiūras ir politinį veikimą. Yra desėtkai pavyzdžių, kur už panašius nusikaltimus žmonės nebuvo ir nėra baudžiami daugiau, kaip nuo trijų iki šešių mėnesių kalėjimo, arba visai nekliudomi, nepersekiojami.

Šitas neteisingas ilgiems metams įkalinimas ir politinis persekiojimas sukėlė didžiulį masinį sąjudį už Browderio išlaisvinimą. Jis jau atsėdėjo kalėjime daugiau, kaip šešis mėnesius ir pasimokėjo finansinę bausmę. Tolimesnis jo laikymas kalėjime virsta politiniu skandalu. Teismo pagalba Browderį išlaisvinti užkirsti visi keliai. Beliko tiktai viena priemonė: kreiptis prie prezidento Roosevelto, idant jis dovanotų Browderiui bausmę ir tuomi atidarytų kalėjimo duris.

Be to, Browderio išlaisvinimo reikalas surištas su mūsų tautos vienybės reikalu. Dabar reikalinga visų amerikiečių drūčiausia vienybė prieš budeliškąjį nacizmą. Laikymas kalėjime paties drąsiausio kovotojo prieš nacizmą-fašizmą kenkia tautos apvienijimo reikalui.

Grupė žymių amerikiečių visuomenininkų yra sudarę Piliečių Komitetą Išlaisvinimui Earl Browderio. To komiteto pirmininku yra visam pasauliui žinomas darbininkų judėjimo veteranas Tom Mooney, kuris pats apie trisdešimts metų buvo iškankintas visai nekaltai Californijos kalėjime, kaipo auka suokalbio prieš darbininkų judėjimą. Šis komitetas stengiasi išjudinti plačiausias mases padarymui spaudimo ant prezidento Roosevelto, kad jis bausmę Browderiui dovanotų.

Suprantant reikalo svarbą ir pasitarus su minėtu Piliečių Komitetu, grupė lietuvių Amerikos piliečių nutarėme sudaryti tam pačiam tikslui Lietuvių Amerikos Piliečių Komitetą išlaisvinimui Browderio. Tad šiuomi ir darome pirmą atsišaukimą į lietuvių visuomenę. Mes kviečiame ir prašome lietuvius visur pasidarbuoti dėl Browderio išlaisvinimo. Kad reikalauti Browderio paleidimo iš kalėjimo, nereikalinga asmeniui bei organizacijai būtinai sutikti arba užgirti Browderio politines idėjas arba tą partiją, kurios vadu jisai yra. Čia yra žmoniškumo ir tautos vienybės reikalas. Jo išlaisvinimo reikalauja apvienyta kova prieš nacizmą.

Mes raginame visas lietuvių organizacijas be atidėliojimo priimti ir pasiųsti prezidentui Rooseveltui prašymą, kad jis dovanotų bausmę Earl Browderiui. Tą patį gali padaryti ir pavieniai žmonės. Tokį prašymą galima siųsti telegrama, laišku arba net atvirute.

Be to, yra išleistos peticijos, ant kurių renkama parašai už Browderio išlaisvinimą. Tos peticijos su parašais taip pat bus pasiųstos prezidentui Rooseveltui. Lietuvių Komitetas tuojau atsiųs tų peticijų veikėjams ir organizacijoms. Prašome tuojau parinkti parašų ant tų peticijų.

Pagaliau, kadangi pravedimas plačios masinės kampanijos už Browderio išlaisvinimą yra surištas su finansais, tai prašome, jeigu kas išgali ir kiek išgali, prisidėti ir finansiškai prie šio darbo. Organizacijos gali iš savo iždų po dolerį kitą paaukoti, arba savo susirinkimuose parinkti tam tikslui aukų.

Dar kartą kreipiamės prie lietuviškos visuomenės, prie pavienių lietuvių ir prie organizacijų, nuoširdžiai prašydami talkon išlaisvinimui Earl Browderio.

Lietuvių Amerikos Piliečių Komitetas.
A. Bimba, Sekretorius,
46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas:

Gerbiama Redakcija: Malonėkite atsakyti į mano klausimą. Ilgai gyvendamas Pennsylvanijoje aš išsiėmiau 1940 metų birželio 17 d. pirmas pilietines popieras. O dabar apsigyvenau Springfield, Mass., ir nežinau, ar aš galėsiu iš čia kitą metą pasiųsti aplikaciją dėl pilnų popierių ir kur mane egzaminuos? Ką man daryti, kad aš čia Mass. valstijoje neturiu draugų-liūdininkų, kurie mane pažįsta per paskutinius penkerius metus? Iš kalno tariu širdingai ačiu.

Skaitytojas,
Frank Stulpin.

Atsakymas:

Jūs turėsite turėti keturius liūdininkus. Du liūdininkai turės būti tam Pennsylvanijos mieste, kur jūs pirmiau gyvenote ir du ten, kur dabar gyvenate. Anuos liūdininkus ten pašauks teisman ir išklausinės. Jums nereikės rūpintis. Tiktai aplikacijoje paduokite jų vardus ir pavardes ir praneškite jiems, kad jie yra jūsų liūdininkai ir kad jie už jumis paliūdytų, kai bus pašaukti.

Springfieldo liūdininkai turės paliūdyt, kad jie jus dabar pažįsta.

Jus egzaminuos Springfielde, ten, kur dabar gyvenate.

LITERATŪRA ir MENAS

SALOMĖJOS NĖRIES "RINKTINĖS"

"Rinktinės" eilėraščiai—trylikos metų poetės kūrybinio darbo rezultatas. Tai yra tikros poezijos deimantai, apvainikuoti nepaprasta poema apie Leniną. Veikalo vyraujanti literatūrinė srovė—**pažangusis simbolizmas.** Šios literatūros priemonės pagalba Salomėja Nėris atvaizdavo tamsų, niūrų Lietuvos gyvenimą. Pravartu tad apie jos simbolizmą išsamiau pasisakyti.

Salomėjos Nėries poezija darbo žmogų žavi savo turiniu ir forma, jos poezija darbo žmogų sukrečia, sujaudina. O kas gali jaudinti? Jaudinti tegali tik tikras poetas, kuris sugeba ne tik apie tiesą dainuoti, bet ir su ta tiesa pakilti aukščiau kaip kiti žmonės. Vadinas, poetas, kaip visi, nesako: liaudis liūdi, liaudis laiminga, nes šiuose žodžiuose nėra kūrybos. Poetas liaudies skausmo įtakoje sukuria tokį paveikslą, į kurį darbo žmogus pažvelgęs padaro išvadą: liaudis sielvartauja. Poetas ne žodžiu, bet **vaizdu** atskleidžia gyvenimą. Šia prasme Salomėja Nėris iš jaunųjų rašytojų yra pirmaeilė dainė. Ji savo talento pajėgumu pralenkia poeto Fausto Kiršos poeziją. Ji savo talentingumu daug kur prilygsta Putinui.

Salomėjos Nėries "Rinktinės" skirsnyje "Diemedžiu žydėsiu" glūdi dvi literatūrinės kryptys: **realistinė ir simbolistinė.** Tačiau daugiau vyrauja simbolistinė kryptis.

Klausimas, kodėl poetė savo poeziją apvilko simbolizmo drabužiu? Jos eilėraščiai apie matrosus, apie "Laisvės vasarą" kupini jaunystės, energijos, veržimosi į priekį, skverbimosi ateitin. Argi vėliau poetė nesugebėjo taip atvirai dainuoti, kaip ji dainavo pirmo persilaužimo metu, kai ji kūrė darydama posūkį pažangiosios literatūros linkme?

"Diemedžiu žydėsiu" simbolizmo atsparos taškas yra toji tikrovė, kurioje dainė gyveno ir kūrė. Ji troško, kaip sakalas, skristi tolyn. Negalėjo! Kas daryti? Gyvenimas žygiavo. Argi galėjo dainius viso to akivaizdoje leisti trūnyti savo talentui? Ne, Salomėjos Nėries mūza neapleido. Tačiau ji, dainuodama apie dabartį, turėjo išmokti "ezopo kalbos." Per ją ji atvaizdavo reakcijos dienų sutemas ir ateities laisvę. Štai dėlko jos simbolizmas savo turiniu ir savo idėjomis yra pažangusis simbolizmas. Kai reakcija Nekrasovą tildė, jis dainavo "ezopo kalba." Didysis Maksimas Gorkis irgi mokė rašytojus ypatingais momentais kalbėti su audromis ir skristi sakalais.

Kam reikalingas šis pavyzdys? Pailiustruoti "Diemedžiu žydėsiu" simbolizmo reikšmę.

Nėra Juliaus Janonio dainų, kurių liaudis nesuprastų, dėl kurių ji neapsiverktų, dėl kurių ji iš susijaudinimo nesušuktų: "Tai mes! Tai mūsų vargai, vargeliai." S. Nėries simboliškus eilėraščius sunkiau suprasti. Tačiau nereiškia, kad jos daina neturėjo Lietuvos liaudyje pasisekimo. Julius Janonis—**socialistinio realizmo** atstovas lietuvių literatūroje. Salomėjos Nėries kūrybos kryptis reakcijos sąlygose buvo kitokia. Todėl jos poezijos poveikis irgi kitoks.

Salomėja Nėris stovėjo greta tų poetų, kuriems, kaip kadaise Henrikui Heinei, plunksnos nykštukai norėjo išpjauti liežuvį. Poetė buvo persekiojama nuo tos dienos, kai ji "sudegino tiltą į praeitį."

Bet tėvynė suprato dainės žodžius:

"Paskutinį smūgį iš peties
Gaus žiema. Ir nemunėliai plauks.
Tu nubusi vidury nakties—
Tai gimtoji žemė tave šauks."

Ką žiema simbolizuoja? Tikrovę, reakciją! Tačiau dainė nenurimo, pasakiusi tiesą apie dabartį. Ji bėgo mintimis į ateitį, bėgo į tą gyvenimą, kuris turėjo ateiti per kovą.

Salomėjos Nėries poezijos pavasaris iškilo virš gyvenimo ūkanų, kaip gaisro pašvaistė virš naktíes. O tas rašytojas, kuris sugeba reakcijos sąlygose pamatyti saulėtekį, yra plataus horizonto rašytojas.

Štai jos žodžiai:

"O juk ateis diena,
kad nebegaus patrankos—
ir gėdos kruvinos pasauliui bus gana—
Aš ateitį regiu—su kūdikiu ant rankos..."

Poetė ne tik gabi žmogaus minčių audėja. Ji savo talentą nuskaidrino progresyvių idėjų šviesa. Ji pajėgė daina atidengti uždangą ir porodyti gražų, kaip žydintį pavasarį, gyvenimą. O darbo žmogus ar nesvajojo apie tokią ateitį? Eilėraščiu "Visur ją matau" ji simbolizavo kovą. Dar aukščiau poetė iškelia jos dainą apie "Audros paukštį."

Per mirties pasaulį, per bedugnę skrido audros paukštis. Bet ar perskris jis naktį, ar nugalės vėtrą ir ar pasieks jis žemę, kurioje jis pasijustų laisvas ir laimingas? Bet ne, audros paukštis nepabūgsta! Kokia idėja slypi "Audros paukštyje," kas jis yra? Audros paukštis—tai liaudis: jis vaizduoja praeitį, reakciją. Liaudis veržėsi ateitin, bet kelias buvo audringas. Tačiau ji nesustojo, tikėjosi ir išvydo, naują ir gražų gyvenimą.

Eilėraštis apima tris dalykus: tamsią praeitį, kovą ir laimėjimą. Audra nugalėjo naktį — **socialinį neteisingumą.** Šit kokia yra "Audros paukščio" pagrindinė idėja.

Lietuvos tikrovę, kurioje ji kūrė, poetė pavadino "juoda naktimi," ir ji nemelavo. Salomėja Nėris nepriklausė prie tų trubadūrų, kurie apgaudinėtų. Ji buvo tiesos reiškėja. Jos "Audros paukščio" idėja, vaizdai, minties jėga, audroje veržimasis į ateitį, tikėjimas žmogaus didybe ir poetinės priemonės—tai lietuvių poezijos laurai.

"Prieš siaubūnes audras tu sparnus ištiesęs—
Nusilenks žaibai tau, vėtros kelią duos tau.
Lydi baltą paukštį akys mano šviesios
Per mirties bedugnę į laimingą uostą."

Ar tai ne daina, kuri darbo žmogui rodė gražesnę, laimingesnę buitį? Čia Salomėja Nėris buvo lūšnų ir landynių trubadūrė.

Pirmas literatūroje pasirodė su "Audros paukščiu" didysis Maksimas Gorkis. Gali būti, kad Salomėja Nėris šį simbolišką eilėraštį sukūrė M. Gorkio "Audros paukščio" ir tamsaus gyvenimo įtakoje. Kaip tai bebūtų, tai yra revoliucinių idėjų eilėraštis.

Nemaža pas poetę ir alegorijos:

"Pyksta varnos, kranksi—
Kam tu ne juoda!
Tau mažai paukštytei
varnos pavydės
ir lakštutės balso
ir sparnų kregždės..."

Kokia šio posmo socialinė prasmė? Kas tos varnos, kas tos lakštutės? Varnos—visi tie, kurie gyvenimą drabstė purvu, kurie nesuprato žmogaus minčių didybės, kurie neleido jam išsprukti iš tamsos, iš reakcijos. Bet ar karjeristai galėjo suprasti "lakštutės balso"—mintį ir tuos žmones, kurie savo mintimis pakildavo aukščiau? Lakštutės giesmė jiems buvo beprasmė ir lakštutei nepavyko sužavėti varnos, kaip kad Maksimo Gorkio sakalui nepasisekė įrodyti driežui, kodėl sakalas ilgisi dangaus. Driežas trošk o, kad sakalas kartu su juo gulėtų purve...

Be abejo, M. Gorkis sakalu laikė liaudį. Nes liaudis visuomet kupina veržlumo. Tačiau caristinė Rusija nenorėjo, kad jos padangėje skraidytų ir giedotų Maksimo Gorkio sakalai.

Salomėja Nėris yra vienintėlė lietuvių poetė, kuri tiek daug dainavo apie sakalą.

O ką gi norėjo Salomėja Nėris alegorišku "Dėdžių" eilėraščiu pasakyti? Tai skundas, kad poetė dėl sakalų susilaukė prakeikimo, tai liūdijimas, kad sakalų dainiai reakcijos buvo nemėgiami.

"Dėdėmis" poetė įgėlė reakcionierius: ji juos ironizuoja. Jeigu ji nedainavo dėdėms, jeigu ji nedainavo rūmams, tai vis, "negerai ir negerai." Kai Salomėja Nėris širdimi susirišo su lūšnų vargais, dėdės ją prakeikė. Tačiau Salomėja Nėris plūstantiems dėdėms ironiškai atsakė, kad ji jau seniai galvoja nukaukuoti "jų gyvenimą ryškiomis spalvomis."

Jos pažangusis simbolizmas—pereinamasis etapas į socialistinį realizmą, kuriuo ir baigiasi "Rinktinės."

PAVLO TYČINA

MAIDANE

Maidane, palei bažnyčią,
Revoliucija baisi.
—Mes čabaną,—garsiai šaukia—
Vadu renkamės visi!
Likit sveiki! Laukit laisvės!
Ant žirgų! Pirmyn, draugai!
Suklegėjo, sumirgėjo—
Žydi vėliavos tiktai...
Stovi motinos neramios
Ties bažnyčia, maidane:
—Kelią jų nušviesk, mėnuli,
Suspindėk skaisčia ugnia!
Maidane atslūgo dulkės.
Negirdėt balsų...
Vakaras.
Tamsu.

Iš ukrainiečių kalbos išvertė
A. Churginas.

Vienaaukštė Amerika

Rašo **I. Ilfas ir E. Petrovas** 9 — 16 — 41 — — 17

(Tąsa)

Kaip buvo malonu kalbėti apie pavojus, perėjimus, apie prerijas! Bet dar maloniau su paišeliu rankoje skaičiuoti, kiek automobilis pigiau už geležinkelį; benzino galionų kiekį, reikalingą tūkstančiui mylių; kainą pietų, kuklių keliautojo pietų. Mes pirmą kartą išgirdome žodžius "camp" ir "Tourist House". Dar nepradėję kelionės, mes rūpinomės išlaidų sumažinimu, dar neturėdami automobilio, rūpinomės jo tepalu. New-Yorkas mums jau atrodė lyg tamsi juoda skylė, iš kurios tučtuojau reikia išsiveržti į laisvę.

Kai džiaugsmingi pasikalbėjimai pavirto vos girdimu šauksmu, misteris Adamsas staiga pašoko nuo sofos, stvėrėsi rankomis už galvos, kurčiame beviltiškume primerkė akis ir taip išstovėjo ištisą minutę.

Mes išsigandome.

Misteris Adamsas, n e p raverdamas akių, ėmė gniaužyti rankose skrybėlę ir murmėti:

— Serai, viskas žuvo; Jūs nieko nesuprantate, serai!

Čia pat paaiškėjo, ko mes nesuprantame. Misteris Adamsas atvažiavo su žmona ir, palikęs ją automobilyje, atbėgo pas mus vienai minutėlei, pakviesti pas save pusryčių, atbėgo tik vienai minutėlei.

Mes pasileidome bėgti per koridorių. Lifte misteris Adamsas net šokinėjo iš nekantrumo, taip jis norėjo ko greičiausiai patekti po žmonos sparneliu.

Už Legsington-avenue kampo, 48 gatvėje, tvarkingame, bet jau nenaujame, "Chrysler" sėdėjo jauna dama su tokiais pat iškilais akinių stiklais, kaip misterio Adamso.

— Beki! — sudejavo mūsų naujas draugas, tiesdamas į "Chrysler" storas rankeles.

Iš sumišimo nukrito skrybėlė, ir jo apvali galva sublizgėjo atsimušusia rudeninio New-Yorko saulės šviesa.

— O kur skėtis? — paklausė dama, vos besišypsodama.

Užgeso saulė ant misterio Adamso galvos. Skėtį jis pamiršo pas mus numeryje: žmoną jis užmiršo apačioje, o skėtį viršuje. Tokiomis aplinkybėmis įvyko mūsų susipažinimas su missis Rebeka Adams.

Su kartumu pamatėme, kad prie vairo atsisėdo misterio Adamso žmona. Mes vėl dirstelėjome į vienas antrą.

— Ne, matyti, čia ne tas hibridas, kuris mums reikalingas. Mūsų hibridas turi mokėti valdyti automobilį.

Misteris Adamsas vėl atsigavo ir linksmai šukavo kaip nieko nebuvus. Visą kelią ligi Central Park West, kur buvo jo butas, senis Adamsas mus įtikinėjo, kad mums svarbiausia — tai mūsų būsimas sankeleivis.

— Ne, ne, ne! — rėkė jis. — Jūs nesuprantate. Tai labai, labai svarbu!

Mes nuliūdome. Mes ir patys žinojome, kaip tai svarbu.

(Bus daugiau)

Hartford, Conn.

Nemaloni Žinutė

Rugsėjo 22 d. draugė Ona Slipkauskienė išsibraukė iš gyvųjų tarpo ant visados. Mirė sulaukus 61 metų amžiaus ir paliko du sūnu Edvardą ir Vincą. Abudu užauklėti pažangioje dvasioje, priklauso prie Lietuvių Ūkėsų Kliubo, Edvardas net yra Laisvės Choro narys.

Velionė buvo pažangi moteriškė, priklausė prie Lietuvių Darbininkų Susivienijimo ir gausiai aukomis remdavo darbininkišką judėjimą. Ir kadangi Ona turėdavo gražią ūkę Hartfordo priemiestyje, Windsor, Conn., tai daug kas iš pažangiųjų turėdavo pas jąją įvairių pramogėlių. Jinai ne vien tik suteikdavo vietą veltui, bet ir pati paaukodavo daržovių. Už tai Onai mirus, ją gausiai apdovanojo gyvomis gėlėmis jos prieteliai ir draugai. Buvo prie karsto net 30 vainikų. Taipgi labai gražus būrys giminių ir jos artimiausių draugų palydėjo į amžiną atsilsį.

Kai kurių giminių noru Onos lavonas buvo palaidotas su bažnytinėmis apeigomis. Žinoma, tas jos gyvenimo darbų visai nesumažino. Atliktieji velionės geri darbai pasiliko tarpe pažangiųjų ant visados. Lai tau, Ona, bus lengva šios šalies žemelė amžinai ilsėtis. O jums, Vincai ir Edvardai,

(Tąsa ant 4-to pusl.)

Ostrovskio Trijų Aktų Komedija su Dainomis

"Neturtas--Ne Yda"

REŽISIERIUS ARTISTAS JONAS VALENTIS
MUZIKOS DIRIGENTĖ ALDONA ŽILINSKAITĖ
RENGIA IR PERSTATYME DALYVAUJA AIDO CHORAS

Įvyks Sekmadienį, Spalių-Oct. 12

Aido Choras, kuris dalyvauja vaidinime šios komedijos

BROOKLYN LABOR LYCEUM

949 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN, N. Y.

Pradžia 3 val. po pietų. Įžanga: Rezervuotos Sėdynės — $1.00 ir 75c. Nerezervuotos 50c.

PO PERSTATYMO ŠOKIAI

"NETURTAS — NE YDA" yra graži komedija iš turčių šeimynos. Tėvas dėl garbės ir turto nori apvesdinti jauną gražią dukterį su 70 metų seniu. O duktė įsimyli jauną saulygų beturtį vaikiną. Dėl to kyla skandalai turčiaus šeimoje. Pokiliai virsta muštynėm. O kaip pagaliaus išsiriša turčiaus dukters apvesdinimas pamatysite **Spalių-Oct. 12, Labor Lyceum Salėje.**

Ši komedija yra su dainomis. Daug gražių solų, duetų ir viso choro dainų.

Ar Šis Karas Yra Mūsų Karas?

William Z. Foster

Ar šis karas yra mūsų karas: ar šis didysis susikirtimas, kuris siaučia Europoje, Azijoje ir Afrikoj, iš tiesų paliečia Amerikos tautinius interesus?

America First Komitetas — Lindberghai, Wheeleriai, Nye'ai, Pattersonai, Coughlinai, Hearstai, Norman Thomasai, Woodai, Lewisai ir kiti "apyzninkai" (nuramintojai) ir izoliacijonistai teigia, jog šis karas nesąs mūsų karas. Jie sako, kad apgynimui mūsų tautinių interesų užtenka nesikišti į karą ir apsitverti Vakariniu Sausžemiu. Bet toks patarimas tai nėra patarimas, paeinąs iš suklydimo ir nežinojimo, bet iš išdavystės. Tai yra balsas amerikoniškų Petainų ir Quislingų, kurie išduotų savo šalį fašizmui ir naciškai pabaisai.

Vokietijos Imperializmo Tikslas

Vokietijos imperializmas yra pasirįžęs pavergti visą žmoniją po savo begailestingu išnaudojimu. Hitleris ir jo atstovai tai yra aiškiausiai išdėstę. Pravedimui šio nacių plano dėl užkariavimo viso pasaulio, Hitleris jau sutrempė visą Europą. Jo sekamas didysis pasimojimas yra sunaikinti Sovietų Sąjungą, įsiveržti Anglijon ir sudaužyti Britanijos Imperiją ir pagaliau persiimti su Jungtinėmis Valstijomis dėl užgrobimo Vakarinio Sausžemio (Amerikų) ir viso pasaulio. Po teisybei, Hitleris jau ruošia pamatus Lotynų Amerikoje ir Jungtinėse Valstijose savo užpuolimui ant šio sausžemio.

Naciškos Vokietijos užpuolimas ant Sovietų Sąjungos reiškia, kad Vokietija bando imtis sekamo didelio žygio savo plane dėl užkariavimo pasaulio. Hitleris nori prašalinti patį didžiausį užtvarą, kuris stovi jam skersai kelią dėl užkariavimo pasaulio. Jam visai nesunku buvo užgrobti Europą, išblaškant prieš save, kaip pelus, Lenkijos, Norvegijos, Danijos, Francijos, Belgijos, Anglijos, Jugoslavijos ir Graikijos armijas. Europa nukrito jam kaip persirpęs obuolys.

Bet kuomet jam prisiėjo išeiti iš Europos ir pradėti imperialistinį užkariavimą pasauliniu maštabu, Hitleris pasijuto, kad visur jam pastoja kelią Sovietų Sąjunga, nepaisant to, kad tas kraštas tuo laiku buvo neutrališkas, griežtai laikėsi nepuolimo sutarties su Vokietija ir tiktai norėjo būti paliktas ramybėje.

Hitlerio Pastangos Išsimušti iš Europos

Hitleris pirmiausia bandė prasimušti iš Europos į pasaulinę areną įsiveržimu Anglijon. Bet baimė Raudonosios Armijos jį sulaikė. Jis turėjo spėkų įsiveržimui į Anglijos salą, bet bijojo išeikvoti be galo daug kareivių ir karo pabūklų, kuomet tuo tarpu jo užpakalyje stovėjo Raudonoji Armija. Todėl nors laikinai jis turėjo atidėti užkariavimą Anglijos. Negali būti jokio klausimo, kad Anglijos žmonės turi būti dėkingi Raudonajai Armijai už išgelbėjimą savo tautinės nepriklausomybės.

Paskui Hitleris bandė išeiti iš Europos per Balkanus, bet ir vėl Sovietų Sąjungos pasipriešinimas jam pastojo kelią. Jo kampanija Balkanuose pradžioje šių metų turėjo vyriausį tikslą, apart nušlavimą sau neprietelingų armijų Balkanuose, užgrobti Turkiją, Iraną, Iraką, Siriją ir Egiptą. Tas būtų davę Hitleriui Suezą ir Dardanellus, nukirtę Britanijos Imperijos gyvybės siūlą, išplėtę karą į Indiją, susilpninę Sovietų Sąjungos strateginę poziciją, sudaužę Anglijos blokadą ir leidę nacių tigrui išbėgti iš europinės klėtkos ir siausti visam pasaulyje. Bet Sovietų Sąjunga pastojo šiam nacių užkariavimo planui kelią, griežtai atsisakydama leisti Hitleriui maršuoti per Turkiją.

Dabar Hitleris bando sunaikinti Sovietų Sąjungą, idant prašalinus iš savo kelio tą jėgą, kuri sukaneveikė jo du didžiuliu pasimojimu užkariauti pasaulį. Jeigu dabar Hitleriui pasisektų šiam kruvinam užpuolime ant Sovietų Sąjungos, tada jisai, turėdamas savo rankose milžiniškus Sovietų resursus ir nebebijant Sovietų ginkluotų spėkų, būtų pilnai prisirengęs visuotinam užpuolimui ant Britanijos, — užpuolimui, kuris beveik tikrai galėtų pasisekti. Po to, turėdamas Europos ir Afrikos resursus (šaltinius) savo rankose ir Anglijos laivynui esant sunaikintam, Hitleris būtų jau gerai pasiruošęs pradėti savo ginkluotą susikirtimą su Jungtinėmis Valstijomis. Tuomet ši šalis atsidurtų mirtinoje kovoje išsigelbėjimui nuo fašistinio pavergimo.

Amerikai Vienintėlė Išeitis

Atsižvelgiant į šiuos faktus ir prospektus, mes turime atsakyti visu rimtumu į mūsų klausimą, *kad šis karas yra mūsų karas ir kad Amerikos tautiniai interesai yra neatskiriamai surišti su rezultatais šios Anglijos ir Sovietų Sąjungos žmonių kovos prieš naciška pabaisą.* Tie, kurie stengiasi užmigdyti Amerikos žmones su savo plepalais apie tai, jog izoliacijos užtenką apgynimui Amerikos, yra sąmoningi ar nesąmoningi Hitlerio agentai. Jų rolė yra nuginkluoti Amerikos žmones, kada prieš juos stovi priešas, neleisti Amerikos žmonėms bendrai veikti su kitais žmonėmis, kurie kovoja prieš hitlerizmą. O tai yra kaip tik tas, ko Hitleris nori. Izoliacionistai ir apyzninkai yra Amerikos žmonių išdavikai į visos žmonijos didžiausio priešo rankas, į rankas naciškos Vokietijos.

Sudaužius Fašizmą -- Kas Toliau?

(Pabaiga)

J. B.

Nacių planas rodąs taip: jei į kurios tautos sunkiosios pramonės dirbtuves nebus galima pastatyti vien tik vokiečius, tai tokias dirbtuves reikią panaikinti.

Vokietija bus vienatinė šalis, ką Europoje gamins plieną, inžinus, automobilius, turės chemikalų dirbtuves, naujų tyrimų laboratorijas. Hitlerio saugotojų laikraštis "Schwarze Korps" rašo:

"Mes nenorime girdėti net nė tradicijos (atminimo), kad šale Vokietijos gyvavo sunkioji pramonė, mechanikos inžinierystė ir chemikalų tyrimas."

Tai vokiečių monopolijos. Tą biznį, tas pramones turi vien tik vokiečiai kapitalistai su Europos valdovais naciais. Taip jie mano užkertą kelią kitų tautų sukilimams, išsiliuosavimo pastangoms.

Bet to negana. Iš kitų tautų atimta kredito įstaigos, apdrauda (insurance). Tatai padaryta vokiečių monopolija. Tai yra baisiai svarbus politinis dalykas. Europos masių sutaupas suims nacių valdžia su savais vokiečiais kapitalistais. "Tas padarys beveik negalimu daiktu pavergtoms šalims nusikratyti vokiečių jungą, nenuskriaudžiant tūkstančius savo tautiečių investorių", sako prof. Drucker.

Olandija, Belgija, Francija ir Balkanų šalys daroma žemdirbystės sritimis. Danijos puodų ir stiklo fabrikai perkelti į Čechoslovakiją; audimų dirbtuvės—į Lenkiją. Mat, tokia lengvoji pramonė būsianti Europos Rytuose, bent ten, kur žemdirbystė negali tarpti. Francijos ir Belgijos tekstilio mašinos jau išvežtos į Slovakiją ir Vengriją. Vienas vokietys karininkas pasakęs:

"Išgabendami pramones iš Francijos, mes visiems laikams pašaliname galimybę užpuolimo ant Vokietijos."

Darbininkai—tai vergai: jie gyvena kompanijos dormitorijose, dirba per dieną 12 ar daugiau valandų; jiems uždrausta mesti darbą, eiti kitur darbo ieškoti.

Palyginkite tą viską su Tarybų Sąjungos santvarka, kur darbininkai laisvi, turi savo sąjungas. Patys sprendžia apie tvarką. Turi ilgas apmokėtas atostogas. Visi jaučia ir mato, kad viskas daroma pačių žmonių naudai ir gerovei,—ištikrųjų, ne kapitalistams, nes šitų išnaudotojų ten visai nėra! Visos tautos pilnai laisvos, jų teisės tikros; jokia tautybė, jokia rasė nėra pažeminama. Tautinės respublikos su savo valdžiomis gyvuoja laisvai ir mažiausios yra lygios su didžiausia (rusų) tauta, lygų skaičių savo atstovų siunčia į visų respublikų Sąjungos aukščiausią tarybą (parlamentą). Fabrikai, dirbtuvės, pramonės nėra rusų tautos monopolija,—niekeno monopolija, tik visos šalies bendru žmonių turtu. Tuo turtu gali naudotis visi žmonės be skirtumo, o ne kokios nors "geriausios rasės" turčiai fabrikantai ir biznieriai.

Nors kai kurie buržujai smerkia nacių santvarką, bet jiems galų gale ta santvarka vis geresnė už Sovietų Sąjungos! Nebutume teisingi šioje to profesoriaus, Druckerio, rašto peržvalgoje, jeigu nepasakytume, jog ir jis pažemina Sov. Sąjungos santvarką. Pasako da gi taip, kad, girdi, Hitleris nuo Stalino "pasiskolino daugelį idėjų." Tai nesąmonė. Tai nepasiskolino, bet tik, pamatęs tą žmonišką santvarką, pagimdė savo niekingoje galvoje savas idėjas, kaip sudarkyt Lenino ir Stalino idėjas, įvedant priešingą, fašistinę santvarką. Su šitokia santvarka fašistai (ir daugelis demokratiškų šalių kapitalistų) nori ir tikisi sunaikinti žmoniškai socialistišką tarybų santvarką. Tas jiems nepavyks.

Fašizmas ar "nacional-socializmas" visiškai nieko bendro su socializmu neturi. Kas kitaip sako, kas lygina komunistus su naciais, kas juos vadina "komunaciais," tai yra bjaurus demagogas, žmonių tamsintojas, arba pats aklas tamsuolis.

Naciai užpuolė Sovietų Sąjungą, nori išnaikinti komunistus ir pavergti tos šalies žmones. Žmonės visi, kaip vienas, kovoja, ginasi nuo tų bjauriausių visoj žmonijos istorijoj kraujagerių ir pavergėjų. Prieš juos kariauja ir demokratiškos kapitalistinės šalys. Ir tas hitlerizmas, tas nacizmas arba fašizmas bus tikrai sutriuškintas!

P. S. Šį raštą parašius, pasirodė žinia, kad Quislingas, kurs buvo įpuolęs į nacių nemalonę, apie po trijų savaičių pasiskelbė savo tautiečiams norvegams, kad juos valdysiąs teroristiškai. Girdi, man gaila, bet kito kelio nėra, kaip tik "prieš terorą atsakyti teroru."

Gal tokiu būdu tas Norvegijos išdavikas dabar vėl įsigerbė Vokietijos nacių valdžiai.

KEPAME TIKRĄ LIETUVIŠKĄ DUONĄ IR VISOKIUS PYRAGUS BEI KEIKSUS.

Mes perkame geriausios rūšies miltus—tas reiškia, kad mūsų duonoj nėra jokių dažų nei chemikalų. Mūsų duoną valgydami sutaupysite pinigų, nesirgsite, nereikės išmokėti gydytojui. **Pristatome į visas dalis—Brooklyno ir apielinkės, į krautuves ir į pavienius namus; taipgi siunčiam ir į kitus miestus.**

Tel. EVergreen 4-8802. **Sav. V. LUKOŠEVIČIUS**

Pranas Ancevičius Melagis ir Nacių Agentas

(Tąsa nuo 2-ro pusl.)

tų tautų žiūdiniai trempiami kruvino naciško bato. Lietuvoj pilni kalėjimai geriausių lietuvių tautos sūnų ir dukterų; šimtai, o gal tūkstančiai jų yra nužudyti budelių nacių; viskas, kas lietuviška, slopinama. Bet štai atsistoja Ancevičius ir pareiškia, kad naciai nenorį nustelbti kitų tautų!

Kas gi gali bjauriau per akis meluoti, kaip Ancevičius? Kas gi gali nepadoriau rašyti, kaip lietuvių tautos išgama, kuris ėda Hitlerio pyragą ir dumia per lietuviškų social-hitleristų ir kunigų spaudą žmonėms akis?!...

R. Mizara.

Hartford, Conn.

(Tąsa nuo 2-ro pusl.)

šioje liūdnoje valandoje, reiškiame giliausią užjautą ir patariame eiti tuo gražiu ir teisingu keliu, kuriuo taip nuoširdžiai maršavo jūsų motinėlė.

Dar turiu priminti, kad laidotuvėsna buvo atvažiavus ir draugė E. Bovinienė iš Brooklyno. Mat, draugai Bovinai atvažiuodavo pas Oną ant ūkės vakacijas praleisti.

Nemunas

Baltimore, Md. — Lenkų Katalikų Sąjungos suvažiavimas pasiuntė prez. Rooseveltui telegramą, užgirdamas užsieninę prezidento politiką.

LIETUVIŲ ŽINIAI

Šiuomi pranešu lietuviams, kad aš parduodu **įvairų,** nesugadintą sveikatai maistą ir Vitaminus, **kurie privalu** kiekvienam vartoti: jaunam, senam, sveikam ir ligoniui. Pas mane galite gauti tikrai gerų, **nesulfuruotų, džiovintų** vaisių: Deitų, Figų, Monuka Razinkų, Aprikotų, Slyvų, Pičių, Grūšių, Nektarynų ir Vyšnių. **100% tikro bičių Medaus, taipgi laikau floridos Tupėlo medų ir Cuban** medų. Jeigu kurių viduriam kenkia sucivilizuotų pyragaičių, baltos duonos valgymas, — tai galite gauti geros Ruginės, Kvietinės ir Soya duonos. **Wheat Germ, su Vitaminu B1 arba Wheat Germ; Oil Vitamin E. Vitamin B Complex sirupas ir tabletėlės. Įvairių žolelių sutaisytų** arbatų ir tabletėlių vidurių liosavimui ir šiaip arbatų: Mint Tea, Kaffir Tea ir kavos be nuodo kofino. **Malt** gėrimų su Vitaminais ir Mineralais, kaip tai: **"CHEER"** ir **JOYANA** kurie turi net penkius vitaminus: A 3,000, B1, 125, C 200, D 300, G, B 250 **JOYANA** ir **"CHEER"** sudarytas iš to Chocolato iš, **kurio yra išimtas Theobromine.** Taipgi galite gauti gerų, Naturališkų Saldainių. ENRICH tonikas, **BONCQUET tabletėles kaipo kraujo** stiprinimui dėl mažakraujų; **KAL tabletėles nervam sustiprinti; KELP, Naturališką Jūrų žolė su 10 Mineralų,** ir turi Jodinos. **SORBEX tabletėlės nuo gezų, Garlic tabletėles dėl palengvinimo aukšto kraujo spaudimo; SOUPLETS** viena tabletėlė tiek vertės turi kaip pusė svaro gero steiko. YOGURT, Merginoms ir Moterims gero krimo dėl veido, lipstiko ir miltelių veidui be nuodo. Kam įsipyko gerti alus, ar degtinė tie galite gauti išsigerti vaisių arba Morkų sunkos. Vitaminus ir Maistą siunčiu paštu į visus kitus miestus. Rašykite ar telefonuokite arba kreipkitės asmeniškai. Krautuvė atdara kas dieną nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakare; sekmadieniais uždaryta. Susipažinimui siunčiu veltui literatūrą.

VITAL HEALTH FOODS

465 LORIMER STREET, BROOKLYN, N. Y.

Tel.: EVergreen 8-9805

Kas atsineš į krautuvę išsikirpęs šį skelbimą arba prisiųs laišku gaus dovaną.

Naujas Skaitytojas!

Kiekvieno pažangaus ir apsišvietusio lietuvio mintyje šiandien kyla klausimas gauti dienraščiui "Laisvei" naują skaitytoją. Joks užsiėmimas nepateisina jei dar negavai "Laisvei" nė vieno naujo skaitytojo.

Dienraščio "Laisvės" vajus prasidėjo su spalių-Oct. 1 d. ir tęsis iki gruodžio-Dec. 1 d. Per tuos du mėnesiu svarbiausias darbas yra gauti "Laisvei" naujų skaitytojų. Kiekvienas buvęs vajininkas ir kiekvienas velijantis dienraščiui "Laisvei" gyvuoti, yra prašomas stoti į kontestą gauti "Laisvei" naujų skaitytojų.

Kontestantams yra skiriamos sekamos dovanos:

1--$50; 2--$35; 3--$25 4--$20; 5--$18; 6--$15; 7--$12; 8--$10; 9--$7 ir 10--$5.

Pasidarbuokite apšvietos platinimu, užsitarnaukite vieną iš šių dovanų. Šios dovanos nėra vien tik materialis dalykas, bet kartu yra apšvietos platinimo garbės dovanos.

Stokite į kontestą dabar, darbuokitės intensyviai, gaukite savo dienraščiui kuo daugiausia naujų skaitytojų ir gaukite vieną iš aukščiau paminėtų garbės dovanų.

Taipgi yra prašomi visi dienraščio "Laisvės" skaitytojai, visi "Laisvės" patriotai gauti nors po vieną naują skaitytoją savo dienraščiui. Gaukite tuojau, neatidėliokite.

Šiuo baisaus karo laiku žmonės yra susirūpinę žiniomis. Padėkime Amerikos lietuviams gauti teisingas žinias iš karo lauko. Užrašykime jiems dienraštį "Laisvę."

Nesivėlinkime į darbą. Tuojau, dabar eikime pas savo kaimynus ir kalbinkime juos užsisakyti "Laisvę." Dirbtuvėse ir organizacijų susirinkimuose kalbinkime žmones užsisakyti dienraštį "Laisvę."

"LAISVĖS" KAINA METAMS $6.00, PUSEI $3.25

Brooklyne $6.50 metams ir $3.50 pusei metų.

Viskam brangstant pabrangs ir "Laisvė." Tad dabar proga užsisakyti "Laisvę" už dar žemą kainą.

"Laisvė" 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

Specialė Bevielinė Telegrama "Laisvei" nuo Savo Korespondento Jono Marcinkevičiaus, Žymaus Lietuvos Rašytojo

(Tąsa nuo pirmo puslapio)

nai apverkia ne tik savo motiną, mažyti broliuką, bet ir visas nekaltas aukas fašistų žvēriškumo.

SUŠAUDĖ ŠIMTUS ŽMONIŲ ŠIAULIUOSE IR TUZINAS JAUNUOLIŲ ROKIŠKYJE

Pačią pirmąją dieną, kai fašistai atvyko į Šiaulius, jie įsakē visiem miesto vyram susirinkt prie komandanto patalpos. Čia fašistai areštavo tris šimtus vyrų ir ant rytojaus daugelį jų sušaudē. Taip pat atsitiko ir Rokiškyje, kur fašistai sušaudē trisdešimt jaunuolių, vaikinų ir merginų; paskui jie didelį skaičių kitų sumetē į kalējimą.

STENGIASI PANAIKINTI LIETUVIŲ TAUTĄ; ATIMA ŽEMĘ IŠ LIETUVIŲ, DALINA NACIAM

Visoje šalyje buvo įvesta rekvizicijos-užgrobimai, ir žiaurūs, drakoniški įsakymai sekē vienas po kito, grūmodami nuožmiausiomis bausmēmis.

Rinteln'as, Hitlerio paskirtas valdovas Lietuvai, vienu kirčiu padarē galą visam kultūriniam šalies gyvenimui. Žemē dalinama vokiečiams; lietuviai trempiami ir niekinami, su jais apsieinama kaip su kokiais kriminaliais nusikaltēliais ir atimama iš jų žmogiškos teisēs. Jų likimas dabar — tiktai kalinių likimas; jie žeminami prieš kiekvieną plēšiką, nešiojantį giltinēs makaulę ir sukryžiuotus kaulus ant savo kepurēs. Tai yra likimas bado, paniekos ir tautinio naikinimo.

NEPAVYKS BESTIJOMS IŠNAIKINT LIETUVIŲ TAUTĄ; PATYS NACIAI BUS SUNAIKINTI

Tokie tai buvo pirmieji žingsniai vokiečių fašistų valdovų Lietuvoje. Suleidę savo nagus ir iltis į mūsų tautos kūną, trempdami mūsų žemę savais tankais ir ardami ją bombomis, jie dar daug išlies kraujo. Jų tikslas yra visiškai, amžinai sukriušinti lietuvių tautą. Bet to niekada nebus. Hitlerio piratai-plēšikai padarē klaidingus apskaičiavimus. Didvyriška Raudonoji Armija jau kerta jų govēdoms smūgį po smūgio. Visa civilizuotoji žmonija nusistačiusi prieš juos. Jų pragaištis yra neišvengiama.

Lietuviai suvaidina savo vaidmenį šioje kovoje. Jie nesiduos, kad vokiečių fašistai juos išnaikintų, ir ateis atsiteisimo diena už miestus, miestelius ir kaimus, kuriuos fašistai sudegino, už motinas ir kūdikius, kuriuos jie nužudē, ir už tēvus ir sūnus, kuriuos jie kankina kalējimų urvuose. Toj kovoj lietuvius parems laisvēs mylētojai, visi pagarbos verti žmonēs ištisame pasaulyje. Reikia mums tik stipriau sugniaužt ginklus, ir kur tik lietuviška širdis tvaksi, visur juo ryžčiau ir griežčiau kovot, kad panaikintume tą pūliuojančią šunvotę ant žmonijos kūno — šunvotę, vadinamą fašizmu.

JONAS MARCINKEVIČIUS.

Hitleriečiai Nužudē 1,000 Žmonių Užimtuose Kraštuose

(Tąsa nuo 1-mo puslapio)

Tarp sušaudytų yra 3 Jugoslavijos generolai ir buvęs ministeris pirmininkas. Visus juos naciai vadina "komunistais, žydais ir sabotažninkais," veikusiais prieš vokiečius.

Per keturias paskutines dienas jie nužudē 123 žmones Čechijoj-Moravijoj; vien tik vakar sušaudē 18 čechų.

Paryžiuje naciai suēmē dar 30 asmenų, Belgijoj — 15. Kai kurie jų bus tuojau sušaudyti, kiti laikomi koncentracijos stovyklose kaipo įkaitai. O iš koncentracijos stovyklų hitleriečiai ima ir šaudo įkaitus už kitų žmonių veiksmus prieš vokiečius.

Naciai kasdien areštuoja vis daugiau gyventojų visuose vokiečių užimtuose kraštuose.

KROATAI UŽMUŠĒ DU NACIŲ LAKŪNUS

Zagreb, Kroatija.—Kroatai nušovē du karinius vokiečių lakūnus. Kroatija buvo Jugoslavijos dalis pirma negu ją naciai užēmē.

Maskva. — Įteikta Stalinui palankūs asmeniniai laiškai nuo prez. Roosevelto ir Anglijos ministerio pirmininko Churchillio.

Sovietų Marininkai Atgriebē Strielną Leningrado Fronte

(Tąsa nuo 1-mo puslapio)

sovietiniai jūrininkai ir kariuomenē atgriebē nuo vokiečių kariškai svarbų miestelį Strielną, 20 mylių į vakarus nuo Leningrado.

Nuo Kolpino, esančio už 20 mylių į pietų rytus nuo Leningrado, **Sovietai smarkiai atmetē nacius beveik 30 mylių toliau atgal.**

Maskva, spal. 3. — Per paskutinius laimējimus Leningrado fronte, Sovietai atsteigē laisvus susisiekimus tarp Leningrado gynējų ir kitų Raudonosios Armijos jēgų šiaur-vakariniame fronte.

Raudonarmiečiai atēmē iš nacių keturis miestelius bei kaimus ir vieną strateginę aukštumą arti Staraja Russa, 140 mylių į pietus nuo Leningrado, ir perkirto svarbiausią nacių susisiekimo liniją į rytus, ties Bereska. Sovietai atgavo 80 mylių vokiečių susisiekimų.

UŽGINČIJA GANDUS APIE TAIKĄ

Washington. — Anglijos ambasadorius Amerikai, lordas Halifax užginčija paskalus, būk Sovietai svarstą Hitlerio siūlomą "palankią taiką."

Naciai Sakosi Pažengę Linkui Doneco; Pripažįsta Sov. Atakas

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

de, tarp jų ir elektros ir geso dirbyklas. Vokiečiai ypač taiko artilerijos šovinius ir oro bombas į Kirovo ginklų ir amunicijos fabriką, kuriame dirbą apie 45,000 darbininkų.

Naciai sakosi nuolat bombarduoją iš oro daugiau kai 100 Sovietų karinių laivų Suomijos Užlajoje; esą, jie užkertą tiem laivam kelią net pabēgt iš apysiaurių vandenų tarp Leningrado ir Kronštadto.

Pasak nacių, jie į pietų rytus nuo Ilmen ežero pasivarę pirmyn 25 mylias, perkirtę Sovietų geležinkelį ir paēmę nelaisvēn 5,587 raudonarmiečius.

ODESOS FRONTE FAŠISTAI PRIVERSTI TUPĒT APKASUOSE

Apgultos Odesos fronte, sovietinēs kanuolēs taip baisiai nuolat bombarduoja vokiečius ir rumunus pēstininkus, kad **"šie jau kelios dienos yra priversti tik susirietę tupēt apkasuose todēl, jog priešas vis dar turi perdaug artilerijos, kuri turi būti nugalēta," kaip sako nacių žinių agentūra D.N.B.**

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

EASTON, PA.

LDS 51 kp. susirinkimas įvyks sekmadienį, 5 d. spalių, 1 val. po pietų, YMHA Svet., Ferry ir Walnut gatvių. Malonēkite dalyvauti, nes turime svarbių reikalų aptarti. — M. Urba, Sekr.

ALDLD 13 kp. susirinkimas įvyks 5 d. spalių, 3 val. po pietų, YMHA Svet., Ferry ir Walnut gatvių. Draugai dalyvaukite, atsiveskite ir naujų narių.
—Sekr. (232-234)

TILŽĖS SPAUDIMO

Aukso Altoriukas, paprastu apdaru	50c
Ta pati knyga, Celiuliodas gražiu apdaru su antspaudais	$1.60
Vainikēlis, jaunuomenēs maldų knygelē	35c
Ta pati knyga, minkštais, tvirtais viršais	$1.35
Kantičkos, visokių giesmių knyga	$1.75
Sapnų knyga, apdaryta su paveikslais	$1.60
Tūkstantis naktų, didelē knyga apdaryta	$3.00
Lengvas būdas išmokt angliškai	35c
Mikaldos Pranašavimai	25c
Girtuoklių Gadzinkos	15c
Sveikata ligoniams, aprašo apie 300 visokių vaistiškų augalų ir kam jie yra naudingi	25c
Trajenkēs, stambios, pakelis	60c
arba 3 pakeliai už	$1.50

M. Žukaitis,
334 Dean Rd.,
SPENCERPORT, N. Y.

DIENRAŠČIO "LAISVĒS" METINIS KONCERTAS

Jau laikas pasižymēti savo užrašų knygelēje, kad dienraščio "Laisvēs" metinis koncertas įvyks:

Sekmadienį Lapkričio 9 November 1941

Bus toje pačioje salēje, kur visada:

Labor Lyceum
949 Willoughby Avenue
Brooklyn, N. Y.

KRISLAI

(Tąsa nuo 1 puslapio)

nijimo organas "Tiesa" pranešа:

"Bostono vajininkas d. J. Burba įrašē į Lietuvių Darbininkų Susivienijimą keturis žymius lietuvius:

"Visų mylimą dainininką Aleksandrą Vasiliauską; seną So. Bostono veikēją ir choro mokytoją, Stasį Paurą, kuris yra įdainavęs keletą rekordų, kurie labai greitai išsiplatino; Juozą Niaurą iš Dedham, Mass., kuris dainuoja per Progresyvių Lietuvių Tarybos Radio ir prie garsiosios So. Bostono Harmonijos Mišrių Grupēs; taip jau Dēdę Petrą (advokatą Petrą Shimonį, Jr.), announcerį Progresyvių Lietuvių Tarybos Radio Programų.

"A. Vasiliauskas ir Petras Shimonis, Jr., yra Amerikoje gimę."

Gerą darbą Jonas Burba atliko!

LICENSES
WHOLESALE AND RETAIL
Beer, Wine, Liquor

NOTICE is hereby given that License No. GB 11812 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 4123 Avenue T, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
GAETANO VOLPE
4123 Avenue T, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 7026 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 96-98 Montgomery St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
NATHAN SILVERMAN
96-98 Montgomery St., Brooklyn, N. Y.

Dr. John Repshis
(REPŠYS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
278 Harvard Street
kampas Inman Street
Arti Central Skvēro
CAMBRIDGE, MASS.
Tel., TRObridge 6330
OFISO VALANDOS:
2-4 ir 6-8 vakare
Nedēliomis ir šventadieniais:
10-12 ryte

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVanda—E. LeVanda
Tēvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKER
337 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

LICENSES

NOTICE is hereby given that License No. GB 6307 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 117 Greenpoint Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
JOHN SZELIGOWSKI
117 Greenpoint Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 6983 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 936 Madison Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
LEON DARVIN
936 Madison St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. L 993 has been issued to the undersigned to sell wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 431 Ralph Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
RUTH FINKELSTEIN & GEORGE WIBECAN
(D/B/A Kings Boro Wine & Liquor Store)
431 Ralph Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 2629 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 620 Caton Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
BENJAMIN KLUGER
(K. & K. Hungarian Delicatessen)
620 Caton Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 2724 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 388 Ridgewood Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
JAMES ZALESKY
388 Ridgewood Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 2716 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 784 Blake Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
PAULINE KOMACK
784 Blake Ave., Brooklyn, N. Y.

Gaukite "Laisvei" naujų skaitytojų

CHARLES'
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

SANDĒLIS VISOKIŲ
ŠAKNŲ IR ŽOLIŲ

Kadangi uogos, Liepos žiedai, pelunas, alerų šaknys, ramunēliai, apvyniai, gumbažolēs, trukžolēs, valerijonai galima gauti ant svarų po 70c svaras, arba bile kokių 6 svarai už $3.30.

Taipgi aš turiu visokių sutaisytų žolių pakeliuose su angliškais ir lietuviškais užvadinimais, kam jos naudingos ir kaip vartoti.

Nervų arbata	85c
Vidurių reguliatorius	60c
Dusulio arbata	60c
Kokliušo arbata	60c
Ramatų žolēs	60c

Trajankos 60c arba 3 pk. $1.50.

Žolių knygelē aprašo visokias žoles ir šaknis—25c. Mikaldos pranašystēs—25c. Sapnų knygelē, atmena gerai sapnus su kazyrų nukēlimais ir planetų atspējimais 35c.

Lengvas būdas išmokti angliškos kalbos be kito pagelbos 35c.

M. ZUKAITIS
334 Dean Street
SPENCERPORT, N. Y.

NOTARY PUBLIC

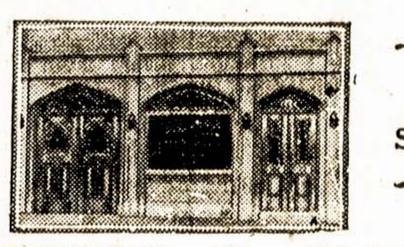

Telephone STagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Liūdēsio valandoj kreipkitēs pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai.
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

CHARLES J. ROMAN
(Ramanauskas)

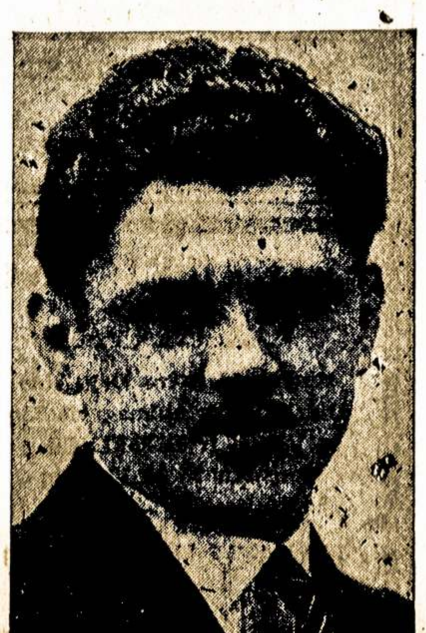

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdēsio valandoje kreipkitēs prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą.

Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninē. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon Street
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

FRANK DOMIKAITIS
RESTAURACIJA
417 Lorimer St. — "Laisvēs" Name — Brooklyn

GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško Stiliaus

Puikūs lietuviško Namų darbo kilbasai ir kepta paršiena
Gaspadoriškai nuvirti Kopūstai ir Barščiai

ATDARA NUO ANKSTI RYTO IKI VĒLAI VAKARO
Visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių—virtų ir žalių.

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
Gražiai Įrengta Susiējimams Įstaiga

Vietos ir importuotos degtinēs ir vynai, geriausių bravorų alus ir ēlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienē. Atskiras kambarys, užējimui su moterimis. Nedēliomis atdaras nuo 1 val. dieną iki vēlai.

426 South 5th Street Brooklyn, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel. Evergreen 4-9508

VARPO KEPTUVĒ
36-40 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y
Varpo Keptuvēs Kēksai Vestuvēm ir Parēm Yra Skaniausi

Laukiame Jūsų Užsakymo
Patarnaujam krautuvēms ir įvairiems pokiliams: bankietams, vestuvēms ir parēms

Rūgšti ruginē, saldi ruginē, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukēs. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kēksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.

Siunčiamē duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.

Varpas Bakery, 36-40 Stagg Street, Brooklyn, N. Y.

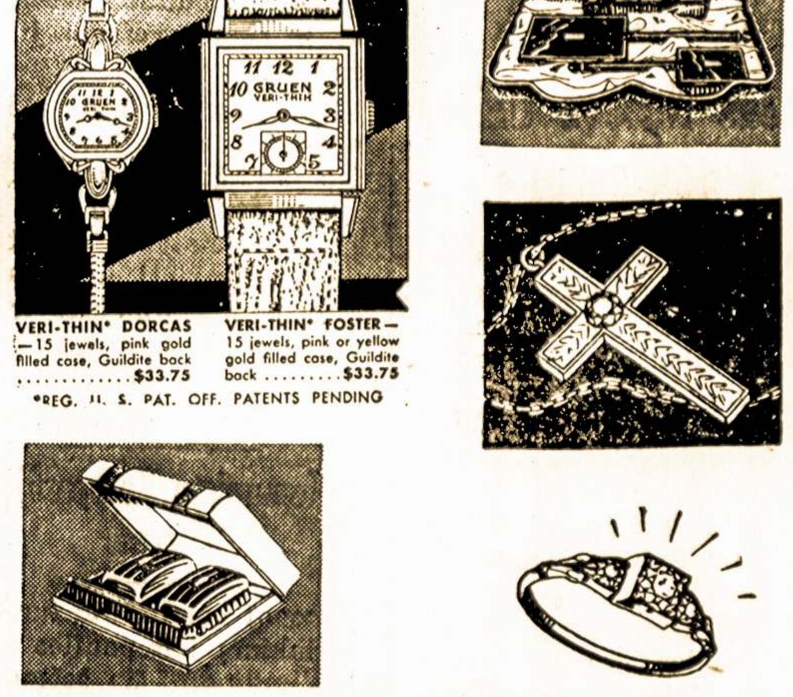

ROBERT LIPTON
JEWELER
701 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tarpe Graham ir Manhattan Aves.
Stokite į mūsų Kalēdinį Kliubą dabar. Mažas depozitas palaikys jums jūsų pasirinktus daiktus iki Kalēdų.

Chroniškos Ligos

KRAUJO, ODOS IR NERVŲ Ligos, Skilvio ir Žarnų Nesveikumai, KRAUJUOJANTI SKAUDULIAI Sēdynēs ir kitokios Mēšlažarnēs Ligos. Abelnai Silpnumas, Sciatika, Sąnarių Uždegimas, Reumatiški Nesveikumai, Inkstų ir Pūslēs Ligos ir kiti chroniški nesveikumai Vyrų ir Moterų gydomi. Kraujo ir Šlapumo Tyrimai ir X-Spinduliai užtikrina teisingą ligos pažinimą ir tinkamą gydymą. Įšvirkščiama Serumo ir Čiepų, kada reikalinga. Ateikite šiandien dēlei ištyrimo, o jūsų liga bus jums išaiškinta

MEDIKALIS IŠTYRIMAS $2.00

DR. L. ZINS
110 East 16 St., New York
Tarp Union Sq. ir Irving Pl.
Šiokiom dienom 9 A.M.—8 P.M. Sekmadieniais 9 A.M.—2 P.M.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Ispanijos Karo Veteranai Sako: "Mes Pasirengę Kovai Prieš Fašizmą"

Amerikiečių Lincolno Brigados Veteranų New Yorko Postas pasiuntė prezidentui Rooseveltui raginimą atšaukti neutralumo aktą, išlaisvinti Earl Browderį, ir teikti visokerioپą galimą pagalbą Anglijai ir Sovietų Sąjungai. Postas pareiškė:

"Visi tikrieji amerikonai vieningai remia Jungt. Valstijų prezidentą jo atkartotinuose pareiškimuose, kad Hitleris ir hitlerizmas turi būti sunaikinti."

Browderio išlaisvinimo klausimu jie sako:

"Mes taip pat raginame, kad vardan nacionalės vienybės ir kovos prieš Hitlerį, Earl Browderis, kurį mes žinome iš savo patyrimų Ispanijoj kaipo stipriausį antifašistinį kovotoją, būtų paliuosuotas iš kalėjimo, kad galėtų prisidėti prie kovos, kurią mes visi remiame."

Pasisakydami už kovą prieš fašizmą ir paramą Anglijai ir Sovietams, veteranai neišskiria nei savęs nuo tų pareigų. Jie sako:

"Pagaliau, mes paduodame save Jungtinių Valstijų valdžios nuožiūra panaudoti tokiu būdu, kokiu geriausia pasitarnautume sunaikinimui Hitlerio ir visko, už ką jis stoja."

Jaunimo Vakaras Šeštadienį

Jeigu norite matyti jaunimą sekmingai veikiant — o mes visi to pageidaujame, — atsiminkime, jog šį šeštadienį (šį vakarą), spalių 4-tą, LDS Jaunimo kuopa ruošia "Spaghetti" vakarienę ir šokius, "Laisvės" salėj, 419 Lorimer St., Brooklyne. Bilietas tik 60 centų.

Jaunimas nori susidaryti išdą ateinančio LDS Seimo, Chicagoj, reikalams, tad tam tikslui jaunuolės LDS gaspadinės ir ruošia šias vaišes. Visi kviečiami atsilankyti pasišokti ir paviešėti su jaunimu.

Bosas Nušovė Unijos Viršininką

Emil Camarda, Laivakrovių Unijos, AFL, vice-prezidentas, tapo nušautas dokų firmos viršininko Salvatore Sabbatino's raštinėje, 52 Broadway, N. Y. Sabbatino yra firmos Sabbatino & Co. vice-prezidentas. Užmušėjas pabėgo.

Šovikas Sabbatino yra miesto teisėjo Sylvester Sabbatino brolis.

Unijos viršininkas, sakoma, buvo nuėjęs išspręsti nesusipratimą dėl vieno tos firmos darbininko, kadangi firma turi su unija kontraktą. Jo priežiūroj buvo Brooklyno dokai.

Sužinojęs apie Camardos nušovimą, unijos prez. Joseph Ryan išleido tokį pareiškimą:

"Ką tik išgirdau apie nušovimą ir tam nenumatau priežasties. Camarda buvo mano tiesioji ranka nuo 1918 m. Aš su juo kalbėjausi vakar, ir, kiek man žinoma, su Sabbatino firma jokio nesusipratimo nebuvo.

"Nežinau, ar firma jį pasišaukė ar jis pats nešauktas nuėjo. Sabbatino firma turi su mūs unija kontraktą ir kaipo tokia galėjo būti Camardos ar mano paties aplankyta išrišimui nesusipratimų. Camarda yra neįkainuojamai padėjęs neįsileisti pajūrin raketų."

ORAS. — Drėgna ir būsią lietaus.

Neturtas--Ne Yda

Vargas buvo merginoms gyventi caristinėj Rusijoj, kur jų žmoniškumo teisės buvo paneigtos. Tokioj tai padėtyje jūs matysite Aldoną Šertvietytę (Liubos Torcovaitės rolėje) 12 d. spalių, Labor Lyceum svetainėje, Aido Choro perstatomoj trijų veiksmų komedijoj — Neturtas—ne Yda.

Aldona Šertvietytė

Čia matysite, kaip ši maloni jauna mergina verčiama tekėti už nemylimo turtingo 70 m. amžiaus senio, nors ji yra labai įsimylėjus į jauną neturtingą vaikiną.

Tėvas, madas besivaikydamas, užmiršta apie visų kitų, o ypatingai moterų, jausmus ir mėgina įpiršti dukrai nedorėlį senį maž daug taip:

"Tu kvaile, pati nesupranti savo laimės. Tu už jo ištekėjus poniškai gyvensi, karietomis važinėsies—tu gyvensi viešą gyvenimą; antras dalykas—aš taip įsakau."

Mergina, žinodama, kad čia moterų teisės yra paneigtos—nesipriešina:

"Tėveli! Aš tavo valios nė žingsneliu neperžengsiu. Bet pagailėk tu manęs vargšės, nežudyk mano jaunatvės..."

"Aš tavo įsakymo taip pat neišdrįstu peržengti. Tėveli! Nestumk manęs į nelaimę visam mano gyvenimui!... Ką nori man įsakyk, tik neversk manęs prieš mano norą tekėti už nemylimo!

Kurie jau yra matę Aldoną Šertvietytę lošiant — visi žino, kad ji puikiai lošia. Taip pat ir šiame veikale ji jūsų neapvils.

Taip pat girdėsite Aldoną dainuojant solo, duetų ir grupėje jaudinančias melodijas.

Savo atsilankymų į šį Aido Choro perstatymą jūs būsite pilnai patenkinti, linksmai laiką su choru praleisite ir kartu paremsite choro gražų darbą ir pasiŠventimą.

Aido Choro Koresp.

Komunistų Kampanijos Mitingas

Queens komunistai turės savo rinkimų kampanijos atidarymo mitingą šio šeštadienio vakarą, Woodside Labor Temple, 41-32 58th St., Woodsidėj. Israel Amter, kandidatas į N. Y. miesto majorus, bus vyriausiu vakaro kalbėtoju. Taipgi kalbės visi vietiniai kandidatai.

Tarpininkavimo Taryba Sušaukė Childs Pasitarimą

Valstijinei Tarpininkavimo Tarybai pageidaujant, Restauranų Darbininkų Unijos Lokalas 42, AFL, atstovaująs 3,200 Childs darbininkų, sutiko dar kartą turėti pasitarimą su firmos atstovais ir bandyti laimėti "padorias algas ir darbo sąlygas be streiko."

Pasitarimas sušaukta ketvirtadienio rytą.

Laivas Acadia, plaukiojęs tarp New Yorko ir Bermudos, perduodamas laivyno komisijai.

New Yorko Unijos Masiniai Pasisako už Browderio Išlaisvinimą

Kafeterijų Darbininkų Unijos Lokalas 302 generaliame savo mitinge priėmė rezoliuciją, kurioje prašo prezidento Roosevelto išlaisvinti Browderį vardan "nacionalės vienybės prieš Hitlerį," kaip paskelbė Sam Kramberg, lokalo fin. sekretorius.

Lokalas yra antras didžiausis maisto gamintojų ir padavėjų unijoj, turi apie 10,000 narių. Rezoliuciją pasiūlė pati lokalo taryba.

Lokalas tuo pat kartu užgyrė prez. Roosevelto šalies gynimo politiką ir nusipirko už $5,000 Apsigynimo Bondsų.

-:- -:- -:-

Kailiasiuvių Paslų ir Išsiuntinėtojų Darbininkų Unijos Lokalo 125-to aštuoni viršininkai, bendrame visų pasirašytame pareiškime, prašė prezidento išlaisvinti Browderį, kaipo "neteisėtai įkalintą," taipgi dėlto, jog "mūsų šalies interesam ir saugumui reikalinga, kad jis būtų laisvas."

-:- -:- -:-

Prašymą išlaisvinti Browderį pasiuntė Jungtinės Ofisų ir Profesionalų Darb. Unijos, Periodinių Leidinių Lokalo 906 viršininkai Aaron D. Schneider ir Nicholas Chase.

Medikališkai Pagalbai Pramoga Sekmadienį

Visi brooklyniečiai ir apylinkių lietuviai kviečiami atsilankyti į draugišką ir Sovietų Sąjungos medikalei pagalbai skiriamą išvažiavimą šį sekmadienį, spalių 5-tą, Jamaica giraitėj, Springfield Blvd. (25th Rd.). Bus gerų karštų ir šaltų užkandžių ir gėrimų. Prašome atvykti anksti.

Pasarga

Jei diena būtų lietinga, pramoga bus vakare, "Laisvės" svetainėje.

Kelrodis:

BMT Jamaica linija važiuoti iki Sutphin Blvd. stoties. Imti **busą Hillside 43,** o Independent linija važiuoti iki 169th St. (paskutinės) stoties ir ten imti busą **Hillside 1.** Išlipt prie Springfield Blvd. ir juomi eiti po kairei, kol praeisite dvi patiltes. Priešais Alley Pond Parko iškabą sukt kairėn mažu keliuku į tankią girią. Už apie poros blokų rasit aikštę ir pramogą.

Mot. Kliubas.

Sulaukėm Lietaus

New Yorkas per visą mėnesį neturėjo lietaus. Parkai ir miesto bei apylinkių sodeliai-daržai buvo išgeltę, išdžiūvę, tarsi nušalę, nors šalnos dar nebuvo. Spalių 3-čios rytą pradėjo lyti.

PRANEŠIMAI

BROOKLYN, N. Y.

Švento Jurgio Draugystės baliai įvyks sekamoms dienoms. Pirmas, šeštadienį, 29 d. lapkričio, 1941. Antras, šeštadienį, 14 d. vasario, 1942. Abu parengimai atsibus Grand Paradise svetainėj. Todėl prašom kitų draugijų viršminėtoms dienomis nedaryti parengimų, kad nepasidarytų nesmagumų vieniems, ir kitiems. — J. Kairys. (234-235)

PARDAVIMAI

Parsiduoda ar mainais kampinis mūrinis namas. Mainais turi būt New Yorko ar Brooklyno pakraštyje. Dabar biznis name yra. Norintieji daugiau informacijų sužinoti, prašome kreiptis po antrašu: 256 Union Ave., Brooklyn, N. Y. (232-234)

Parsiduoda su pilnom gėrimų laisnėm restauracija — **Bar & Grill,** su gerai įruoštom Bowling Alleys. Erdvi ir graži vieta. Renda tik $50.00 į mėnesį, lysas 3 metam. Kitas informacijas gausite ant vietos: Cleveland Palace, 234 Cleveland Street, Brooklyn, N. Y. (233-235)

Maspeth, L. I.

Šeštadienį, spalių 4 dieną, 7:30 val. vakare, A. Jablonskio svetainėje, 6042 56th Drive, Maspeth, atsibus labai svarbios bendros slavų prakalbos. Bus geri kalbėtojai rusų, lenkų ir lietuvių. Lietuviškai kalbės D. M. Šolomskas. Visus ir visas kviečiame atsilankyti. Įžanga veltui!

LINKSMOS METINĖS SUKAKTUVĖS

Praeitą šeštadienį, Jonas ir Connie Kliokiai minėjo savo vienų metų sukaktį, kaip yra vedę. Puotą sukvietė Connės tėvai Thomshonai.

Susirinkę jų draugai ir giminės, jųjų nuosavam name, 84-51—85th Drive, Woodhavene, linksminosi iki vėlumos. Nors namo kambariai dar nebuvo pilnai užbaigti taisyti ir dažyti, kurį jie nusipirko praeitą pavasarį, bet puotos linksmumą nepaveikė.

Tarp dalyvių buvo ir Amerikos kareivis, geras Jono draugas, Juozas Nevinskas, kuris dar tik tarnauja keli mėnesiai ir yra labai patenkintas kariuomene.

Taip pat dalyvavo Jono tėvas, Kliokis, kuris praeitą pavasarį buvo labai sunkiai sužeistas automobilio nelaimėje, kur jam koją gerokai sulaužė. Gal yra tik pirmas kartas kaip Kliokis kur nors dalyvavo tarp susirinkusių, nes dar vis negali kaip reikia valdyti kojų, o jau praėjo gal kokį šeši ar septyni mėnesiai nuo sužeidimo laiko.

Svečiai pasilinksminę skirstėsi gana vėlokai, palikdami jubilėjantams gana reikalingų prie naminio gyvenimo daiktų.

Draugas.

Mrs. M. Gadeberg, 3914 Church Ave., nebus teisiama už nužudymą vyro. Ji pripažinta sergant proto liga.

RINKIMŲ FRONTE

Majoro Išrinkimas Priklausysiąs nuo Skaitlingumo Užsiregistravusių

Majoro LaGuardijos išrinkimo šalininkai susirūpinę suinteresuoti ko daugiausia piliečių dalyvauti šių metų rinkimuose. O kad jie galėtų dalyvauti, pirm visko svarbu, kad jie būtų užsiregistravę.

Piliečių registracija balsavimams prasidės spalių 6-tą, baigsis 11-tą.

Politikos tėmytojų rateliuose vyrauja nuomonė, kad populiarių kandidatų išrinkimas užtikrintas tada, kada masės išeina balsuoti. Ir siaurų politinių klikučių, bet turinčių didžiųjų partijų mašinas savo rankose, kandidatų išrinkimas užtikrintas tik tada, kada masės rinkimų dieną pasilieka namie. Jie tas išvadas daro ne iš piršto išlaužę, bet išanalizavę skaičius dalyvavusių pirmesniuose rinkimuose.

Jie Niekad Neprasnaudžia

Yra žinoma, kad konroliuojančių didžiąsias partijas grupių mašina niekad neprasnaudžia suregistruoti ir nuvešti balsuoti tuos asmenis, kurių balsai yra užtikrintais mašinos balsais. Jie turi visose apylinkėse kliubus, jie turi blokų kapitonus. Tūli iš tų kapitonų turi ryšius ir su tais, kurie išgali numesti po cigarą, po burnelę ir dar kai ką nuolankiai tarnaujantiems, ir kurie gali surėžti, ar bent papliaušinti botagu tiems, kurie nenusilenkia.

Ypatingiausia — didžiuma tų kapitonų ir kapitonėlių turi begalinę drąsą ir lankstų liežuvį, kad persistatyti daug didesniais ir galingesniais, negu yra. Jie gali viską pridėti ir nieko nepildyti. Tokiu būdu — gražiuoju ar bloguoju — jie sugaudo savo balsus. Ir tik masinis antplūdis tų balsų, kurių tie kapitonėliai negali kontroliuoti, gali pasukti laimėjimą masių pageidaujamam kandidatui.

T-as.

Sugrįžo iš Ligoninės

Olga Reinhardt sugrįžo iš ligoninės namo, 60-11 70th Ave., Ridgewood. Jai buvo padaryta operacija ant kojos. Atlankius, radau ligonę sveikstant. Pažįstami, draugai, malonėkite atlankyti d. Reinhardtienę. Jie yra nuolatiniai "Laisvės" skaitytojai ir rėmėjai, taipgi labai draugiški žmonės. Linkiu pasveikti ko greičiausia.

H. Andruškevičienė.

VISIEMS PILIEČIAMS

Spalių 6-tos savaitę visi pirmiau nebalsavę piliečiai turės išsiimti raštingumo liūdymus, kad galėtų balsuoti. Būtinai išsiimkite. Gauti nesunku. Prašykite artimiausioj mokykloj.

-:- -:- -:-

Spalių 6-11 kiekvienas pilietis privalo užsiregistruoti savo rinkimų (election) distrikte, nes be to negalės balsuot lapkričio 4-tą. Balsavimas yra piliečio brangi teisė ir pareiga.

Pirmojoj žaismėj Worlds Series lenktynių Brooklyno tymas Dodgers buvo pralaimėjęs Yanks'ams. Bet ketvirtadienį Dodgers laimėjo 3—2 prieš Yanks. Žiūrovų turėjo 66,248. Pirmai žaismei žiūrovų buvo 68,540.

SULAIKYTA ANT ILGIAU — TREČIA DIDŽIOJI SAVAITĖ
Amerikinė Premjera — Artkino Rodo V. K. Pudovkino šaunų Sovietinį Judį
"GENERAL SUVOROV"
Stebėtina istorija to didžio Rusų strateg, kuris sumušu Napoleono armijas.
EXTRA: "STALIN SPEAKS"
Pirmą kartą Amerikoš: Judamasis žinių paveikslas garsios Stalino kalbos apie "nusvilintos žemės" politiką
Taipgi: Naujausi Sovietiniai karo žinių judžiai.
Nuolat nuo 9 A. M. šiokiom dienom 25c iki 1 P. M.
STANLEY THEA. Seventh Avenue (tarp 41 ir 42 Sts.)
TEL.: WI - 7-9686

IRVING Place AT 14TH ST. NEAR UNION SQ. CONT. FROM 10:30 GRamercy 5-4049 15 STILLMAN WKDYS.
VIENINTĖLIS N. Y. RODYMAS
Iš vidaus atvaizduoja Rusijos Nesumušamą Dvasią
'Soviet Power'
Rusija Taikoje ir Kare
Julieno Duvivier'o
"Escape from Yesterday"
su ANNABELLA ir JEAN GABIN
Taipgi: Rinktinės Trumpmenos iš Sovietų
VĖLAI RODOMA ŠIĄNAKT.

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ĮSTAIGA
Salės dėl Balių, Koncertų Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais. Keturios bolių alleys.
Kainos Prieinamos
949-959 Willoughby Ave.
Tel.: STagg 2-3842

FOTOGRAFAS
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom.spalvom
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. Glenmore 5-6191

F. W. Shalins
(SHALINSKAS)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499

Office Phone EVergreen 4-6971
Inside Phone EVergreen 4-6485
FLUSHING
RUSSIAN & TURKISH BATHS, Inc.
29-31 MORRELL STREET BROOKLYN, N. Y
Open Day and Night
Managed by
RHEA TEITELBAUM
Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop Sleeping Accomodations.
Admission 50c., day & night, Saturday night 75c.
SPECIAL RATES PER WEEK
LADIES' DAYS
Mon. and Tues. from 12 a. m. to 11 p. m. After 11 p. m. for gents
GENTS' DAYS
Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night.

VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ RAKANDŲ KRAUTUVĖ
FURNITURE
409 ir 417 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451
IŠDIRBĖJAI IR PARDAVĖJAI
GERIAUSIOS RŪŠIES RAKANDŲ
Ateikite pasižiūrėti mūsų parduodamus rakandus ir palyginkite kainas su kitomis krautuvėmis.
Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nuošimčių
JŪS NIEKUR NEGAUSITE PIGIAU
Kaip Petraičių Krautuvėse
M. PETRAITIENĖ IR SŪNAI
Jūs mokėsite už rakandus, o ne už išrėdymą

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
66 Court Street
Brooklyn, N. Y.
Tel. Triangle 5-3622
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

Dr. J. J. Kaškiaučius
Telefonas: Humboldt 2-7964
530 Summer Ave.
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais.

LIETUVIŠKA
UŽEIGA
Rheingold extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių VYNŲ ir DEGTINĖS
Importuotų ir Vietinių
Kasdien Turime KARŠTŲ UŽKANDŽIŲ
Joseph Zeidat, Sav.
411 Grand St., Brooklyn

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalzamuoja ir laidoja ant visokių kapinių
VELTUI ŠERMENINĖ (KOPLYČIA)
Parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom ir kitkam.
231 Bedford Avenue
BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

GREEN STAR BAR & GRILL
NAUJA LIETUVIŲ UŽEIGA
Kas nori gražiai, linksmai laiką praleisti, užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
Linksma Parė Kiekvieną Šeštadienį!
TURIME GEROS DEGTINĖS IR VYNŲ

Štal adresas:
Ateikite pasimatyti su Giviais
Geriausias Alus Brooklyne
459 Grand St.
Skersai nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Ev. 4-8698